EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 6.9.2023.
COM(2023) 512 final

2023/0311 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko izveido Eiropas invaliditātes karti un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2023) 305 final} - {SWD(2023) 289 final} - {SWD(2023) 290 final} -
{SWD(2023) 291 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropas Savienība (ES) ir dibināta, pamatojoties uz tādām vērtībām kā cilvēka cieņa, brīvība un cilvēktiesību ievērošana, un ir apņēmusies apkarot diskrimināciju, tostarp invaliditātes dēļ, kā noteikts Līgumā par Eiropas Savienību, Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) un Pamattiesību hartā (Harta).

ES pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties Eiropas Savienībā ir viens no ES visvērtīgākajiem sasniegumiem un svarīgs ekonomikas virzītājspēks.

ES un visas tās dalībvalstis ir ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCRPD*) parakstītājas puses. *UNCRPD* mērķis ir veicināt, aizsargāt un nodrošināt, ka visas personas ar invaliditāti pilnībā un vienlīdzīgi izmanto visas cilvēktiesības un pamatbrīvības, un veicināt viņiem piemītošās cieņas ievērošanu. *UNCRPD* dalībvalstīm ir noteikts pienākums atzīt personu ar invaliditāti tiesības uz pārvietošanās brīvību vienlīdzīgi ar citiem. Dalībvalstis tiek arī aicinātas veikt efektīvus pasākumus, lai personām ar invaliditāti nodrošinātu personīgo mobilitāti ar vislielāko iespējamo neatkarību, tostarp atvieglojot personu ar invaliditāti personīgo mobilitāti viņu izvēlētajā veidā un laikā un par pieņemamu cenu.

Eiropas sociālo tiesību pīlārs, ko 2017. gada 17. novembrī Gēteborgā izsludināja Eiropas Parlaments, Padome un Eiropas Komisija[1], paredz, ka ikvienam neatkarīgi no invaliditātes ir tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi un iespējām attiecībā uz piekļuvi sabiedrībai pieejamām precēm un pakalpojumiem (3. princips). Turklāt Eiropas sociālo tiesību pīlārā ir atzīts, ka personām ar invaliditāti ir tiesības uz pakalpojumiem, kas ļauj tām piedalīties sabiedrības dzīvē (17. princips). Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā ir minēti būtiski šķēršļi, ar kuriem joprojām saskaras personas ar invaliditāti, un tie ir turpmāk risināti Personu ar invaliditāti tiesību stratēģijā 2021.–2030. gadam.

Personām ar invaliditāti, kuru invaliditātes statusu novērtē un atzīst dalībvalsts kompetentās iestādes, bieži tiek piešķirti īpaši nosacījumi vai preferenciāls režīms attiecībā uz piekļuvi dažādiem pakalpojumiem, darbībām un objektiem, arī tad, ja tos attiecīgajā dalībvalstī nodrošina bez atlīdzības, un neatkarīgi no tā, vai tos nodrošina valsts iestādes vai privāti operatori, pamatojoties uz valsts vai vietējiem noteikumiem/juridiskām saistībām, un ko bieži sniedz brīvprātīgi (jo īpaši privātie operatori).

Visizplatītākie īpašie nosacījumi vai preferenciālais režīms tiek piedāvāts vai nodrošināts attiecībā uz sabiedrisko un privāto transportu, stāvvietām, kultūras pasākumiem (piem., muzejiem), atpūtas un sporta centriem vai pakalpojumiem, atrakciju parkiem, tūrismu. Tas var ietvert brīvu piekļuvi, samazinātus tarifus, samazinātas maksas vai lietošanas maksas par maksas ceļiem/tiltiem/tuneļiem, prioritāru piekļuvi, personīgu palīdzību, atbalstu (piemēram, piekļuvi Braila rakstā, audio gidus), palīglīdzekļu nodrošināšanu, ilgāku stāvvietas izmantošanas laiku vai personām ar invaliditāti paredzētas stāvvietas[2]. Attiecībā uz pasažieru transporta pakalpojumiem personīgie asistenti vai citas personas, kas pavada personas ar invaliditāti vai palīdz personām ar invaliditāti, var ceļot bez maksas vai atrasties sēdvietā, ja

[1] Eiropas sociālo tiesību pīlārs. Iestāžu kopīgā proklamācija (OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp.).

[2] Papildu piemērus sk. 6.4. pielikumā "Pakalpojumu, kas nodrošina preferenciālus nosacījumus ES, kartēšana", Ietekmes novērtējums, SWD(2023) 289.

iespējams, blakus personai ar invaliditāti vai personai ar ierobežotām pārvietošanās spējām[3]. Preferenciāls režīms un īpaši nosacījumi tiek piedāvāti arī tad, ja tiek nodrošināta piekļuve pasākumiem vai objektiem, ko nodrošina bez atlīdzības.

Tomēr personām ar atzītu invaliditātes statusu dzīvesvietas dalībvalstī, kuras ceļo uz citu dalībvalsti, var rasties grūtības piekļūt īpašiem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam, ko piedāvā vai paredz dalībvalstī, kuru tās apmeklē, bieži vien tāpēc, ka netiek atzīta viņu dzīvesvietas dalībvalsts izsniegtā invaliditātes karte vai sertifikāts.

Papildus fiziskiem un citiem šķēršļiem, kas kavē piekļuvi gan publiskajām, gan privātajām telpām, lieli ceļa izdevumi ir galvenais faktors, kas attur daudzas personas ar invaliditāti no ceļošanas[4], jo tām ir arī īpašas vajadzības, kuru dēļ ceļa izmaksas ir augstākas nekā personām bez invaliditātes[5]. *Eurostat* iedzīvotāju apsekojums attiecībā uz personām, kas nepiedalās tūrismā, apstiprina, ka finansiālie iemesli ir galvenais arguments neceļošanai, un norāda, ka 44,83 % no kopējā iedzīvotāju skaita 2019. gadā nepiedalījās tūrismā "finansiālu iemeslu dēļ"[6]. Personām ar invaliditāti ir augstāks nabadzības risks nekā personām bez invaliditātes. ES līmenī aptuveni 21,1 % personu ar invaliditāti vecumā no 16 gadiem 2021. gadā saskārās ar nabadzības risku salīdzinājumā ar 14,9 % personu bez invaliditātes. Visu 16 gadus vecu un vecāku personu īpatsvars bija 16,4 %.

Saskaroties ar juridisko nenoteiktību un iespējamām papildu izmaksām, var mazināties personu ar invaliditāti iespējas pilnībā un efektīvi izmantot savas tiesības brīvi pārvietoties.

Turklāt daudzām personām ar invaliditāti privātais autotransports ir labākā vai vienīgā iespēja patstāvīgi pārvietoties. Iespēja novietot transportlīdzekli pēc iespējas tuvāk galamērķim un personām ar invaliditāti paredzētu stāvvietu pieejamība, kā arī ilgāks stāvvietas izmantošanas laiks, ir būtisks, lai atbalstītu viņu autonomiju un atvieglotu tiesību brīvi pārvietoties izmantošanu. ES invalīdu stāvvietas izmantošanas karte tika izveidota ar Padomes ieteikumu, ar ko 1998. gadā izveido standartizētu, vienotu ES paraugu/formātu[7], un tā ir viens no pamanāmākajiem un svarīgākajiem ES invaliditātes politikas sasniegumiem. To plaši izmanto visas dalībvalstis. Tomēr, neraugoties uz to, karšu turētāji saskaras ar grūtībām, izmantojot standartizēto ES parauga invalīdu stāvvietas izmantošanas karti, piemēram, neskaidrībām par piešķirtajām tiesībām un ierobežotu kartes atzīšanu, ceļojot uz citām dalībvalstīm, kā arī naudas sodiem, kas tiek piemēroti pat tad, ja tiek parādīta ES stāvvietas izmantošanas karte vai tā tiek novietota redzamā vietā. Turklāt valstu atšķirības attiecībā uz ES invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes formātu un dizainu, kā arī ieviešanu kavē tās izmantošanu,

---

3 Sk., piemēram, 23. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/782 (2021. gada 29. aprīlis) par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (OV L 172, 17.5.2021., 1. lpp.).

4 Noslēguma ziņojuma secinājumi, pamatojoties uz apsekojumu, kas paredzēts ES līmeņa pilsoniskās sabiedrības organizācijām (PSO); *Shaw and Coles, "Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a preliminary survey" 25(3) Tourism Management (2004) 397-403; Eugénia Lima Devile and Andreia Antunes Moura (2021), Travel by People With Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process.*

5 *McKercher and Darcy (2018), Re-konceptualizing barriers to travel by people with disabilities, Tourism Management Perspectives, 59–66.*

6 *Eurostat* datubāze, tour_dem_npsex. Pieejams: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tour_dem_npsex/default/table?lang=en. Jaunākā šāda veida informācija bija pieejama 2019. gadā.

7 Padomes Ieteikums 98/376/EK (1998. gada 4. jūnijs) par invalīdu stāvvietas izmantošanas karti (OV L 167, 12.6.1998., 25. lpp.), kas pielāgots ar Padomes Ieteikumu (2008. gada 3. marts), ņemot vērā Bulgārijas Republikas, Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Rumānijas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanos (OV L 63/43,7.3.2008., 43. lpp.).

palielina (juridisko) nenoteiktību un rada viltošanas riskus vai veicina krāpnieciskas darbības, kā arī izpildes panākšanas problēmas[8].

Tāpēc ar šo iniciatīvu izveido satvaru, noteikumus un kopīgus nosacījumus, tostarp vienotu standartizētu paraugu, attiecībā uz ES invaliditātes karti, kas apliecina atzītu invaliditātes statusu, un ES invalīdu stāvvietas izmantošanas karti, kas apliecina personām ar invaliditāti atzītās stāvvietu izmantošanas tiesības un tiesības uz personām ar invaliditāti paredzētām stāvvietām ("tiesības uz stāvvietu"). Iniciatīvas mērķis ir ar vienādiem noteikumiem un nosacījumiem visās dalībvalstīs atbalstīt personu ar invaliditāti, kurām ir Eiropas invaliditātes karte vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karte, piekļuvi īpašajiem nosacījumiem vai preferenciālajam režīmam attiecībā uz pakalpojumiem, darbībām un objektiem, arī tad, ja tos nodrošina bez atlīdzības, un attiecīgi stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un stāvvietām.

Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes savstarpējai atzīšanai būtu jāatvieglo un jāgarantē, ka personas ar invaliditāti, ceļojot uz citu dalībvalsti vai apmeklējot to, var īstenot savas tiesības saņemt un izmantot īpašus nosacījumus un/vai preferenciālu režīmu, ko piedāvā privāti operatori vai publiskas iestādes, lai piekļūtu pakalpojumiem, darbībām un objektiem, arī tad, ja tos nodrošina bez atlīdzības, kā arī piekļuvi stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un personām ar invaliditāti paredzētām stāvvietām, nediskriminējot valstspiederības vai dzīvesvietas dēļ, ar tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem, kādi paredzēti, pamatojoties uz valsts apliecībām, invaliditātes kartēm vai citiem oficiāliem dokumentiem, kas apliecina invaliditātes statusu un ko izdevušas uzņēmējas valsts kompetentās iestādes.

Noteikumu un kopīgu nosacījumu sistēmas izveide attiecībā uz Eiropas invaliditātes karti un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti palīdzēs nodrošināt personu ar invaliditāti efektīvāku un iekļaujošāku dalību un iekļaušanos sabiedrībā.

Priekšlikums izveidot Eiropas invaliditātes karti ir viena no Personu ar invaliditāti tiesību stratēģijas 2021.–2030. gadam pamatiniciatīvām[9]:

"Komisija ierosinās līdz 2023. gada beigām izveidot Eiropas invaliditātes karti, kuru atzītu visās dalībvalstīs. Tā balstīsies uz pieredzi, kas gūta ES invaliditātes kartes izmēģinājuma projektā, ko pašlaik īsteno astoņās dalībvalstīs, un uz Eiropas invalīdu stāvvietu izmantošanas kartes ieviešanas pieredzi."

Nodoms iesniegt priekšlikumu par Eiropas invaliditātes karti tika izklāstīts arī paziņojumā "Konference par Eiropas nākotni — "Pārvēršot redzējumu konkrētā darbībā""[10], un priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena to minēja 2022. gada runā par stāvokli Savienībā[11]. Šī iniciatīva ir daļa no Komisijas darba programmas 2023. gadam — "Stabila un vienota Savienība"[12].

Eiropas Parlaments pieprasīja kartes izveidi trijās rezolūcijās. 2020. gada 18. jūnija rezolūcijā par Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā pēc 2020. gada[13] Parlaments aicināja Komisiju paplašināt pašreizējo ES invaliditātes kartes izmēģinājuma projektu un nodrošināt, ka visās dalībvalstīs tiek pilnībā ievērota ES invalīdu stāvvietas izmantošanas karte. Eiropas Parlaments 2021. gada 7. oktobra rezolūcijā par personu ar invaliditāti aizsardzību, iesniedzot

---

8 Sīkākai informācijai sk. Ietekmes novērtējuma 6.3. pielikumu "Analīze par to, kā īstenota ES invalīdu stāvvietas izmantošanas karte", SWD(2023) 289.

9 COM(2021) 101.

10 COM(2022) 404 final, 17.6.2022., pielikuma 5. punkts "Vērtības un tiesības, tiesiskums un drošība".

11 Stāvoklis Eiropas Savienībā 2022. gadā, Nodomu vēstule, 2022. gada 14. septembris.

12 COM(2022) 548 final, 18.10.2022., 1. pielikuma 43. punkts sadaļā "Jauns impulss Eiropas demokrātijai".

13 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0156_LV.html.

lūgumrakstus, atzinīgi vērtēja plānu nākt klajā ar iniciatīvu par visās dalībvalstīs atzīstamas Eiropas invaliditātes kartes izveidi ar ieceri paplašināt izmēģinājuma projektus attiecībā uz ES invaliditātes karti un ES parauga invalīdu stāvvietas izmantošanas karti[14]. 2022. gada 13. decembra rezolūcijā "Virzība uz vienlīdzīgu tiesību nodrošināšanu personām ar invaliditāti"[15] Eiropas Parlaments atbalstīja juridiski saistošu un vērienīgu iniciatīvu, kas aptvertu vairākas dažādas jomas, ne tikai kultūru, atpūtu un sportu.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja pieņēma arī atbalstošu izpētes atzinumu[16] par Eiropas invaliditātes karti, kurā attiecībā uz ES stāvvietu izmantošanas karti atzīts, ka ir svarīgi atjaunināt tiesību aktus, lai saskaņotu tās īpašības, izdošanas procedūras un darbību.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šīs iniciatīvas pamatā ir divi esošie instrumenti.

Attiecībā uz Eiropas invaliditātes karti priekšlikuma pamatā ir saistītais **izmēģinājuma projekts**, kas paplašina tās darbības jomu, attiecinot to uz visām dalībvalstīm un aptverot plašāku dažādu politikas jomu klāstu — ne tikai pakalpojumus, bet arī pasākumus un objektus, arī tad, ja tos nodrošina bez atlīdzības. Izmēģinājuma projekts 2016.–2018. gadā tika īstenots brīvprātīgi astoņās dalībvalstīs (Beļģijā, Kiprā, Igaunijā, Somijā, Itālijā, Maltā, Rumānijā un Slovēnijā) un palika spēkā pēc projekta beigām. Izmēģinājuma projekts nodrošināja vienotu kartes formātu brīvprātīgai invaliditātes statusa (kas noteikts saskaņā ar to attiecīgajiem atbilstības kritērijiem, noteikumiem, praksi un procedūrām) savstarpējai atzīšanai starp astoņām iesaistītajām dalībvalstīm, lai personas ar invaliditāti, ceļojot uz kādu no iesaistītajām valstīm, varētu piekļūtpriekšrocībām un pakalpojumiem kultūras, brīvā laika pavadīšanas, sporta un dažās valstīs arī transporta jomā[17]. Valsts pakalpojumu sniedzēji šajās nozarēs varēju brīvprātīgi pievienoties kartes shēmai. Katrā dalībvalstī sniegto pabalstu kopums bija atkarīgs no iesaistīto pakalpojumu sniedzēju skaita un veida. Pēc pievienošanās kartes shēmai pakalpojumu sniedzējiem bija pienākums tādus pašus priekšrocības, kādas tie sniedza valstspiederīgajiem ar invaliditāti, piedāvāt arī karšu turētājiem no citām iesaistītajām dalībvalstīm. Dalībvalstīm bija jāuztur pakalpojumu reģistrs, kas stingri ievēro sistēmu, un tas regulāri jāatjaunina.

ES kartes izmēģinājuma projekts skaidri parādīja priekšrocības, ko personām ar invaliditāti sniedz piekļuve pakalpojumiem kultūras, brīvā laika pavadīšanas, sporta un dažos gadījumos arī transporta jomā, kā arī atbalsts saistībā ar šo personu īslaicīgu pārrobežu pārvietošanos ES. Turklāt 2021. gada pētījumā, kurā novērtēta izmēģinājuma pasākuma īstenošana attiecībā uz ES invaliditātes karti un ar to saistītajām priekšrocībām[18], tika apstiprināta kartes ES pievienotā vērtība un secināts, ka ir iespējama plašāka mēroga rīcība.

Salīdzinājumā ar izmēģinājuma projektu (kurā tika uzskaitītas četras aptvertās nozares un publiskajā datubāzē iekļauti (valsts līmenī) izstrādāti "iesaistīto pakalpojumu sniedzēju" saraksti) šā tiesību akta priekšlikuma pamatojums/loģika atšķiras. Paredzot Eiropas invaliditātes kartes savstarpēju atzīšanu visās dalībvalstīs, šā tiesību akta priekšlikuma mērķis ir nodrošināt karšu turētājiem, kuri ceļo uz citu dalībvalsti vai apmeklē citu dalībvalsti,

---

14 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0414_LV.html.

15 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0435_LV.html.

16 SOC/765, 27/04/2024.

17 Privātais transports (CY, FI un MT) vai sabiedriskais transports (FI un SI).

18 https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-en.

piekļuvi spēkā esošajiem īpašajiem nosacījumiem vai preferenciālajam režīmam ar vienādiem noteikumiem attiecībā uz daudziem dažādiem pakalpojumiem, darbībām un objektiem, arī tad, ja tos nodrošina bez atlīdzības. Šai pieejai būtu ievērojami jāsamazina izmēģinājuma projektā dalībvalstīm radītais administratīvais slogs, kas saistīts ar nepieciešamību uzturēt un atjaunināt to pakalpojumu sniedzēju datubāzes, kuri pieņem Eiropas invaliditātes karti.

Attiecībā uz Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti iniciatīva aizstās sistēmu, kas ieviesta ar Padomes Ieteikumu 98/376/EK[19], kas paredzēja brīvprātīgu Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes paraugu un veicināja stāvvietu izmantošanas kartes atzīšanu visās dalībvalstīs. Specifisku valstu papildinājumu vai atkāpju no ieteiktā parauga dēļ ir radušās dažādu veidu kartes[20], kas kavē to pārrobežu atzīšanu, kā arī personu ar invaliditāti piekļuvi īpašiem stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un stāvvietām, kas paredzētas personām ar invaliditāti, kurām ir "vietējā" stāvvietu izmantošanas karte. Turklāt Padomes ieteikums nav atjaunināts, lai atspoguļotu tehnoloģiju un digitalizācijas attīstību vai palīdzētu dalībvalstīm risināt problēmas, ko rada krāpšana un karšu viltošana.

Priekšlikumā tiks paredzēti kopīgi noteikumi un nosacījumi, kas reglamentē Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izsniegšanu un tās vienoto veidni, kas jāpiemēro visām dalībvalstīm, aizstājot visas dažādās esošās valsts stāvvietu izmantošanas kartes.

Turklāt, lai garantētu vienlīdzīgu attieksmi ar ES pilsoņiem, Komisijas nodoms ir nākt klajā ar atsevišķu tiesību aktu, ar ko paplašina šā priekšlikuma darbības jomu, attiecinot to arī uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri likumīgi uzturas vai dzīvo dalībvalsts teritorijā un kuriem ir tiesības ceļot uz citām dalībvalstīm saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šīs iniciatīvas mērķis ir atvieglot personām ar invaliditāti, ceļojot uz citu dalībvalsti vai apmeklējot to, iespēju izmantot pieejamos īpašos nosacījumus un/vai preferenciālo režīmu, piekļūstot pakalpojumiem, darbībām un objektiem, arī tad, ja tos nodrošina bez atlīdzības, ar tādiem pašiem nosacījumiem kā rezidentiem ar invaliditāti, tādējādi atvieglojot viņu brīvas pārvietošanās tiesību īstenošanu ES.

Attiecībā uz pakalpojumiem, ko iekšējā tirgū parasti sniedz par atlīdzību, šis priekšlikums papildina Direktīvu 2006/123 par pakalpojumiem iekšējā tirgū[21]. Turklāt tas papildina Eiropas Piekļūstamības aktu (Direktīva 2019/882)[22] un Tīmekļa piekļūstamības direktīvu (Direktīva (ES) 2016/2102)[23], kuru mērķis ir likvidēt un novērst šķēršļus, ko rada atšķirīgas piekļūstamības prasības dalībvalstīs.

Priekšlikums papildina un varētu atvieglot no 2004. līdz 2021. gadam pieņemto ES tiesību aktu par pasažieru tiesībām piemērošanu attiecībā uz četriem transporta veidiem: gaisa

---

19 Padomes Ieteikums 98/376/EK (1998. gada 4. jūnijs) par invalīdu stāvvietas izmantošanas karti (OV L 167, 12.6.1998., 25. lpp.), kas pielāgots ar Padomes Ieteikumu 2008/205/EK (2008. gada 3. marts), ņemot vērā Bulgārijas Republikas, Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Rumānijas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanos (OV L 63/43,7.3.2008., 43. lpp.).

20 Sīkākai informācijai sk. Ietekmes novērtējuma 6.3. pielikumu "Analīze par to, kā īstenota ES invalīdu stāvvietas izmantošanas karte", SWD(2023) 289.

21 OV L 376/36, 27.12.2006.

22 Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (OV L 150/70, 7.6.2019.).

23 Direktīva (ES) 2016/2102 (2016. gada 26. oktobris) par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību (OV L 327/1, 2.12.2016.).

transports, dzelzceļa transports, ūdens transports un autobusi[24]. Šie tiesību akti garantē pasažieriem ar invaliditāti un ierobežotām pārvietošanās spējām tiesības uz nediskriminēšanu attiecībā uz piekļuvi transportam un tiesības saņemt bezmaksas palīdzību un, ja nepieciešams, transporta pakalpojumu pielāgošanu viņu īpašajām vajadzībām, lai tie varētu izmantot četrus transporta veidus kā jebkurš cits pilsonis.

Iniciatīva atbilst arī nesenajai Direktīvai (ES) 2022/362[25], kas ļauj dalībvalstīm paredzēt samazinātas maksas vai lietošanas maksas par maksas ceļiem/tiltiem/tuneļiem, kā arī atbrīvojumus no pienākuma maksāt šādas maksas vai lietošanas maksas par jebkuru transportlīdzekli, ko izmanto vai kas pieder personām ar invaliditāti, uz ceļiem, uz kuriem attiecas ceļu lietošanas maksa.

Priekšlikums arī palīdzēs atbalstīt personu ar invaliditāti efektīvāku un iekļaujošāku dalību sabiedrībā, kā paredzēts *UNCRPD*, un īstenot Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, jo 8. mērķis aicina izstrādāt politikas virzienus, kas veicina ilgtspējīgu tūrismu un popularizē vietējo kultūru; 10. mērķis ir mazināt nevienlīdzību un 11. mērķis ir nodrošināt visiem piekļuvi drošām, cenas ziņā pieejamām, piekļūstamām un ilgtspējīgām transporta sistēmām.

Turklāt priekšlikums nodrošina vēl vienu pamatelementu plašākai Eiropas digitālās sertifikācijas infrastruktūrai, kuras pamatā ir ES digitālā Covid sertifikāta pieredze un kura pēc ierosinātās pārskatītās regulas pieņemšanas būs saistīta ar Eiropas digitālās identitātes maku.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šim priekšlikumam ir vairāki savstarpēji saistīti mērķi attiecībā uz vairākām politikas jomām, piemēram, pakalpojumiem, transportu un tiesībām uz brīvu pārvietošanos. Tāpēc dažādu juridisko pamatu izmantošana ir vispiemērotākais un pienācīgākais veids, kā aptvert šīs iniciatīvas dažādos mērķus.

LESD 53. panta 1. punkts un 62. pants (attiecībā uz pakalpojumiem, ko parasti sniedz par atlīdzību iekšējā tirgū) ir relevanti, jo priekšlikums piešķirs karšu turētājiem tiesības izmantot preferenciālus nosacījumus/režīmu, piekļūstot pakalpojumiem vienlīdzīgi ar personām ar invaliditāti apmeklētajā dalībvalstī.

Attiecībā uz īpašiem nosacījumiem un preferenciālu režīmu piekļuvei pakalpojumiem transporta jomā, tostarp stāvvietām, LESD 91. pants ir nepieciešamais juridiskais pamats. Turklāt šis pants ir būtisks arī tāpēc, ka tas ļāva 1998. gadā pieņemt Padomes ieteikumu[26], ar

---

[24] Regula (EK) Nr. 1107/2006 par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu (OV L 204/1, 24.7.2006.); Regula (ES) Nr. 1177/2010 par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004; Regula (ES) Nr. 181/2011 par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004; Regula (ES) 2021/782 par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (pārstrādāta redakcija). []

[25] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/362 (2022. gada 24. februāris), ar ko groza Direktīvas 1999/62/EK, 1999/37/EK un (ES) 2019/520 attiecībā uz dažu infrastruktūru lietošanas maksas noteikšanu transportlīdzekļiem (OV L 69/1, 4.3.2022.).

[26] Padomes Ieteikums 98/376/EK (1998. gada 4. jūnijs) par invalīdu stāvvietas izmantošanas karti (OV L 167, 12.6.1998., 25. lpp.), kas pielāgots ar Padomes Ieteikumu 2008/205/EK (2008. gada 3. marts), ņemot vērā Bulgārijas Republikas, Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Rumānijas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanos (OV L 63/43,7.3.2008., 43. lpp.).

ko izveidoja pašreizējo ES stāvvietu izmantošanas karšu brīvprātīgo shēmu, kuru aizstās pašreizējā iniciatīva.

Lai aptvertu šos īpašos nosacījumus vai preferenciālo režīmu, kas tiek nodrošināts, piekļūstot darbībām un objektiem, kas neietilpst "pakalpojumu" kategorijās, uz kurām attiecas citi iepriekš minētie juridiskie pamati, it īpaši darbības un objekti, kas tiek nodrošināti bez atlīdzības, LESD 21. panta 2. punktā kā atlikušajā juridiskajā pamatā ir paredzēta iespēja Savienībai rīkoties un pieņemt noteikumus, lai atvieglotu Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā. Turklāt Savienības pilsoņiem tiek pielīdzināti Savienības pilsoņu, kuri īsteno savas tiesības brīvi pārvietoties saskaņā ar Savienības noteikumiem, ģimenes locekļi neatkarīgi no viņu valstspiederības.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Šajā priekšlikumā ir ievērots subsidiaritātes princips. Šā priekšlikuma dažādos savstarpēji saistītos mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet rīcības mēroga un iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt ES līmenī. Tādēļ ir nepieciešama ES mēroga rīcība.

Konstatētajām problēmām ir pārrobežu dimensija, ko dalībvalstis vienas pašas nevar atrisināt. Nepieciešamība pēc ES rīcības ir tieši saistīta ar pārrobežu ceļošanu un ar to saistītajām problēmām, ar kurām saskaras personas ar invaliditāti ES, tāpat kā nepieciešamība nodrošināt koordinētu pieeju starp dalībvalstīm, lai atvieglotu šādu personu piekļuvi īpašiem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam ar tādiem pašiem nosacījumiem kā personām, kurām ir apmeklētās valsts izdota invaliditātes karte vai apliecība.

Bez rīcības ES līmenī dalībvalstīs, visticamāk, tiktu pieņemtas dažādas sistēmas, kas radītu pastāvīgas grūtības saistībā ar invaliditātes karšu un apliecību, kā arī ES stāvvietu izmantošanas kartes pārrobežu atzīšanu. Ja ES neiejauktos, varētu palielināties arī pašreizējās atšķirības valstu invaliditātes kartēs un apliecībās, un atšķirīga attieksme pret personām ar invaliditāti dalībvalstīs saglabātos vai vēl vairāk palielinātos, negatīvi ietekmējot viņu piekļuvi īpašiem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam saistībā ar pakalpojumiem, darbībām un objektiem, tostarp tad, ja tos nodrošina bez atlīdzības, kas var negatīvi ietekmēt viņu tiesību brīvi pārvietoties īstenošanu.

Iniciatīvas mērķis nav saskaņot atbilstības kritērijus, nosacījumus vai novērtēšanas procedūras invaliditātes statusa iegūšanai dalībvalstī, kas joprojām ir dalībvalstu kompetencē. Tāpēc šis priekšlikums neskar dalībvalstu kompetenci noteikt nosacījumus un procedūras invaliditātes statusa novērtēšanai nolūkā piešķirt Eiropas invaliditātes karti un atzīt tiesības uz stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un personām ar invaliditāti paredzētām stāvvietām, kā arī izsniegt apliecību, invaliditātes karti vai stāvvietu izmantošanas karti personām ar invaliditāti vai jebkādu citu oficiālu dokumentu vietējā, reģionālā vai valsts līmenī.

Turklāt priekšlikums neskar valstu kompetenci noteikt, piešķirt vai nepiešķirt īpašas priekšrocības vai preferenciālus nosacījumus, piemēram, brīvu piekļuvi, samazinātus tarifus vai preferenciālu režīmu personām ar invaliditāti un attiecīgā gadījumā personām, kas tās pavada vai tām palīdz. Priekšlikumā nav paredzēti arī pienākumi privātiem operatoriem vai publiskām iestādēm attiecībā uz to, vai piešķirt preferenciālus nosacījumus. Tas tikai nodrošina, ka tad, kad tiek piešķirti šādi īpaši nosacījumi vai preferenciāls režīms, tiem ar vienādiem noteikumiem vajadzētu būt pieejamiem visām personām ar invaliditāti, kurām ir Eiropas invaliditātes karte vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karte, un ka informācija par to tiek darīta pieejama piekļūstamos formātos, izmantojot attiecīgās pakalpojumu piekļūstamības prasības, kas noteiktas Direktīvas 2019/882 I pielikumā.

- **Proporcionalitāte**

Attiecībā uz proporcionalitātes principu priekšlikuma forma un saturs nepārsniedz to, kas ir nepieciešams un samērīgs, lai sasniegtu tā dažādos savstarpēji saistītos mērķus.

Ir noteikti vispārīgi, kopīgi noteikumi un vienots standartizēts formāts/veidne abām kartēm. Tomēr, ņemot vērā valstu atšķirības, apstākļus un praksi, paša invaliditātes statusa novērtēšana, karšu izsniegšanai nepieciešamo procedūru un īpašo nosacījumu vai preferenciālā režīma noteikšana personām ar invaliditāti attiecībā uz piekļuvi pakalpojumiem, darbībām un objektiem, arī gadījumos, kad tos nodrošina bez atlīdzības, ir atstāta dalībvalstu ziņā, ja vien Savienības tiesību aktos nav noteikts citādi.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Saskaņā ar identificētajiem juridiskajiem pamatiem, jo īpaši 53. panta 1. punktu un 62. pantu, kopā ar LESD 91. pantu un 21. panta 2. punktu, direktīva tiek uzskatīta par piemērotu, samērīgu un efektīvu instrumentu, ar ko sasniegt dažādus, savstarpēji saistītus iniciatīvas mērķus.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Eiropas invaliditātes kartes starpdienestu vadības grupa tika izveidota 2022. gada jūlijā, un tā aktīvi iesaistījās iniciatīvas sagatavošanā, tostarp tās ietekmes novērtēšanā.

Saskaņā ar labāka regulējuma pamatnostādnēm notika apspriešanās ar plašu starptautisko, ES un valstu ieinteresēto personu loku, proti, ar i) tām, kuras ir ieinteresētas šajā jautājumā (piem., valstu publiskās iestādes, pakalpojumu sniedzēji, NVO); ii) potenciālajiem Eiropas invaliditātes kartes vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes saņēmējiem (piem., personām ar invaliditāti, personīgajiem palīgiem) un iii) ekspertiem (piem., pētniekiem, konsultantiem un padomdevējiem, starptautiskām organizācijām).

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām ietvēra: a) sabiedrisko apspriešanu, b) stratēģiskas un c) mērķtiecīgas intervijas, d) mērķtiecīgas tiešsaistes aptaujas, e) trīs tiešsaistes seminārus, f) sešas fokusa grupas ar pakalpojumu sniedzējiem no izvēlētām dalībvalstīm un g) sešas gadījumu izpētes. Ieinteresētās personas varēja arī nosūtīt komentārus, atsaucoties uz Komisijas (h) aicinājumu sniegt atsauksmes[27].

Lielāko daļu apspriešanas pasākumu organizēja ārējs darbuzņēmējs kā daļu no pētījuma, kas palīdzēja sagatavot ietekmes novērtējumu. Komisija arī apspriedās ar dalībvalstu iestādēm un pilsoniskās sabiedrības organizācijām — Invaliditātes platformas loceklēm —, kas pārstāv personas ar invaliditāti. Platformas sanāksmēs un tās īpašajā apakšgrupā notikušās diskusijas par Eiropas invaliditātes karti bija nozīmīgas, jo ļāva gūt atsauksmes priekšlikuma precizēšanai.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikumam Komisijas iniciatīvai, ar ko nosaka satvaru, noteikumus un nosacījumus Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izsniegšanai un izmantošanai, ir pievienots ietekmes novērtējuma ziņojums[28], kura projekts 2023. gada

[27] Sīkāku informāciju skatīt kopsavilkuma ziņojumā par apspriešanos ar ieinteresētajām personām, Ietekmes novērtējuma ziņojuma 2. pielikums, SWD (2023) 289.

[28] SWD (2023) 289.

21. jūnijā tika iesniegts Regulējuma kontroles padomei (RKP). RKP 2023. gada 19. jūlijā sniedza pozitīvu atzinumu ar atrunām. Ietekmes novērtējuma ziņojums tika pārskatīts saskaņā ar padomes konstatējumiem un ieteikumiem. Tāpat tika ņemtas vērā detalizētākas RKP tehniskās piezīmes.

Risinājumu izstrāde un lēmums atteikties no dažām iespējām lielā mērā balstās uz pieredzi, kas gūta Eiropas invaliditātes kartes izmēģinājuma projektā, un pieredzi, kas gūta saistībā ar Padomes 1998. gada 4. jūnija Ieteikumu 98/376/EK par invalīdu stāvvietas izmantošanas karti, kā arī no ieinteresētajām personām un dalībvalstīm saņemtajām atsauksmēm.

Tika apsvērta iespēja Eiropas invaliditātes karti un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti apvienot vienā kartē, bet tā tika noraidīta praktisku un tehnisku iespēju trūkuma dēļ[29]. Abām kartēm ir atšķirīgi atbilstības kritēriji, izdošanas procedūra(-as), darbības joma un izmantošana. Ne visi Eiropas invaliditātes kartes turētāji būs arī Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes turētāji. Ieinteresētās personas, ar kurām notika apspriešanās, norādīja, ka abu karšu apvienošana ierobežotu personu ar invaliditāti iespēju izmantot abas kartes vienlaicīgi. Praksē Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karte parasti tiek atstāta un novietota transportlīdzeklī, savukārt Eiropas invaliditātes kartei jāpaliek pie kartes turētāja. Tāpēc ieinteresētās personas uzskatīja, ka tās būtu jāsaglabā kā divas atsevišķas kartes.

Novērtējumā tika apsvērti politikas risinājumi, kuru mērķis ir atvieglot invaliditātes statusa savstarpēju atzīšanu ES saistībā ar piekļuvi pakalpojumiem, apmeklējot citu dalībvalsti (A), un atvieglot Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izmantošanu un juridisko noteiktību (B), kas kopā risina konstatētās problēmas.

Tika noraidītas arī vairākas citas iespējas, piemēram, brīvprātīga vienošanās[30], kas attiecas tikai uz pakalpojumu izvēli[31], definīciju un atbilstības kritēriju saskaņošana invaliditātes statusa novērtēšanai[32] vai attiecīgo karšu izdošanas procedūru saskaņošana ES līmenī[33].

Vēlamais risinājums ir politikas A2 risinājuma (obligāts Eiropas invaliditātes kartes paraugs visās dalībvalstīs attiecībā uz ceļošanu, kas aptver visas pakalpojumu nozares) un B2 risinājuma (obligāts Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes paraugs) kombinācija.

Politikas A2 risinājums visefektīvāk atvieglotu invaliditātes statusa savstarpēju atzīšanu saistībā ar piekļuvi pakalpojumiem, apmeklējot citu dalībvalsti, jo tas paredz izveidot Eiropas invaliditātes karti, kas jāizmanto tieši šim nolūkam un ko var viegli atzīt visās dalībvalstīs. Karte novērstu nenoteiktību gan pakalpojumu sniedzējiem, kuriem pašlaik ir jāpārbauda klientu invaliditātes statuss, gan personām ar invaliditāti, kas ceļo vai apmeklē citas dalībvalstis.

Politikas B2 risinājums visefektīvāk atvieglotu ES invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes atzīšanu. Tā kā tas ir saistošs juridisks instruments, tas nosaka obligātas ES kopējās stāvvietu

---

29 Viedokļi atšķiras par iespēju apvienot Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti ar jauno Eiropas invaliditātes karti. Dalībvalstis un arī pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas pārstāv personas ar invaliditāti, ir vienisprātis, ka Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti nevajadzētu apvienot ar jauno Eiropas invaliditātes karti. Turpretī atsevišķi respondenti sabiedriskajā apspriešanā piekrita, ka Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karte būtu jāiekļauj jaunajā Eiropas invaliditātes kartē, iespējams, sajaucot "vienotu karti" ar "vienotu juridisku instrumentu".

30 Tas laika gaitā radītu papildu novirzes kartes standarta (fiziskajā un/vai digitālajā) formātā un saistītās grūtības tās atzīšanā un izmantošanā, kā arī lielu nenoteiktību personām ar invaliditāti.

31 Tas radītu smagu administratīvo slogu un neatrisinātu pamatjautājumu par vienlīdzīgu attieksmi pret personām ar invaliditāti neatkarīgi no tā, kur tiek novērtēta viņu invaliditāte.

32 Tas pārsniegtu ES kompetenci.

33 Turpat.

izmantošanas kartes parauga minimālās prasības, kā arī tās drošības formātu un elementus. Viendabīgāks un vienotāks valstu stāvvietu izmantošanas karšu formāts mazinātu nenoteiktību, kas saistīta ar to atzīšanu personām ar invaliditāti, un tādējādi atvieglotu viņu dzīvi, ceļojot ar automašīnu ES. Tas ļautu karšu turētājiem ceļot ar automašīnu, nebaidoties, ka viņu stāvvietu izmantošanas karti var neatzīt ārvalstīs. Tas arī radītu izmaksu ietaupījumus attiecīgajām personām, jo tās varētu izmantot personām ar invaliditāti paredzētās publiskās stāvvietas.

Paredzams, ka vēlamajam politikas risinājumu apvienojumam būs pozitīva sociālā ietekme un spēcīga pozitīva ietekme uz pamattiesību nodrošināšanu ES (jo īpaši tiesību uz brīvu pārvietošanos, nediskriminēšanu un personu ar invaliditāti integrāciju). Kombinēto politikas risinājumu ietekme uz vidi, visticamāk, būs neliela un nenozīmīga, savukārt tai būtu ierobežota pozitīva digitālā ietekme. Nav paredzams, ka vēlamajiem politikas risinājumiem būs būtiska ietekme uz konkurētspēju un MVU, un paredzamās administratīvās izmaksas uzņēmumiem būs nelielas[34].

- **Pamattiesības**

Priekšlikumam būtu pozitīva ietekme[35] uz vairākām tiesībām, kas nostiprinātas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.

Samazinot nenoteiktību par invaliditātes karšu un stāvvietu izmantošanas karšu atzīšanu visā ES, tiktu atvieglota personu ar invaliditāti tiesību brīvi pārvietoties efektīva īstenošana, ceļojot vai apmeklējot citu dalībvalsti, kas nav šo personu dzīvesvietas dalībvalsts (Hartas 45. pants).

Personu ar invaliditāti piekļuvei ar vienlīdzīgiem noteikumiem īpašiem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam attiecībā uz pakalpojumiem, darbībām un objektiem, arī ja tos nodrošina bez atlīdzības, kā arī stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un personām ar invaliditāti paredzētām stāvvietām, ceļojot uz citu dalībvalsti vai apmeklējot to, būtu jānodrošina šādu personu neatkarība, sociālā integrācija un dalība sabiedrības dzīvē (Hartas 26. pants).

Priekšlikums veicinātu nediskriminēšanas un vienlīdzības principu ievērošanu attiecībā uz piekļuvi pakalpojumiem (Hartas 21. pants). Iespēja izmantot īpašus nosacījumus vai preferenciālu režīmu vai stāvvietu izmantošanas nosacījumus un personām ar invaliditāti paredzētas stāvvietas visās dalībvalstīs ar tādiem pašiem noteikumiem kā iedzīvotājiem, kuriem ir attiecīgajā valstī atzīts invaliditātes statuss, bez diskriminācijas pilsonības vai dzīvesvietas dēļ, ir svarīgi faktori, kas nosaka viņu izvēli izmantot šādus pakalpojumus.

Noteikumu un kopīgu nosacījumu sistēmas izveide attiecībā uz Eiropas invaliditātes karti un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti arī palīdzēs veicināt, aizsargāt un nodrošināt, ka visas personas ar invaliditāti pilnībā un vienlīdzīgi izmanto visas cilvēktiesības un pamatbrīvības, un veicināt viņiem piemītošās cieņas ievērošanu. Tas savukārt nodrošinās personu ar invaliditāti efektīvāku un iekļaujošāku dalību sabiedrībā, kā paredzēts *UNCRPD*.

Šis priekšlikums ietver persondatu, jo īpaši datu par kartes turētāja invaliditātes statusu, apstrādi. Fizisku personu persondatu apstrāde, tostarp persondatu vākšana, piekļuve tiem un to izmantošana, ietekmē tiesības uz privātumu un tiesības uz persondatu aizsardzību saskaņā ar Hartas 7. un 8. pantu. Iejaukšanās šajās pamattiesībās ir nepieciešama un patiešām atbilst Savienības tiesību aktos atzītajam vispārējo interešu mērķim.

---

[34] Sīkāku informāciju sk. 6. nodaļā "Politikas risinājumu ietekmes" un 5. pielikumā "Konkurētspējas pārbaude ietekmes novērtējuma ziņojumā", SWD (2023) 289.

[35] Tā kā trūkst sadalītu datu, šajā posmā diemžēl nav iespējams izmērīt ietekmi uz dzimumu.

Attiecībā uz tiesībām uz persondatu aizsardzību dalībvalstu iestādes, kas izsniedz kartes, būs datu pārziņi. Dalībvalstīm, īstenojot šo direktīvu, būtu jānodrošina, ka to tiesību aktos saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 ir paredzētas atbilstošas garantijas, kas piemērojamas persondatu, jo īpaši persondatu par kartes turētāja invaliditātes statusu, apstrādei[36]. Dalībvalstīm arī būtu jānodrošina šīs direktīvas nolūkā savākto un uzglabāto datu drošība, autentiskums un konfidencialitāte. Turpmākus persondatu drošības pasākumus var paredzēt ar īstenošanas aktu, kad tiks izveidoti digitālie elementi un digitālais formāts. Ierosinātās direktīvas vajadzībām persondati ir jānorāda tikai uz fiziskās kartes un, tiklīdz ir noteikts tās formāts un specifikācijas, jāiekļauj izdotajā digitālajā kartē.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikuma ietekme uz ES budžetu ir ļoti ierobežota. Vienīgās darbības izmaksas ir saistītas ar komitejas un ekspertu grupas sanāksmju organizēšanu, kā arī ar atbalstu valstu transponēšanas pasākumu pārbaudēm, t. i., darbības apropriācijām 0,62 EUR miljonu apmērā esošajā budžeta pozīcijā, kā arī administratīvajiem izdevumiem aptuveni 0,342 EUR miljonu apmērā gadā. Šie izdevumi būs saistīti ar līdzekļu iekšēju pārdali, nepalielinot summu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Ja priekšlikums tiks apstiprināts, dalībvalstīm sešu mēnešu laikā pēc tā stāšanās spēkā būs jāpaziņo Komisijai par struktūru(-ām), kas izraudzīta(-as) izdot, atjaunot un atsaukt Eiropas invaliditātes karti un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti, kā arī nosacījumus šādu karšu izdošanai vai atzīšanai par nederīgām.

Dalībvalstīm būs jāpaziņo Komisijai visa informācija, kas vajadzīga, lai Komisija varētu sagatavot regulāru ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par direktīvas piemērošanu.

- **Paskaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Priekšlikuma transponēšanai valsts tiesību aktos nav nepieciešami skaidrojoši dokumenti.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

1. pantā ir izklāstīts priekšmets.

2. pants par darbības jomu attiecas uz materiālo piemērošanas jomu un apraksta, kādi pakalpojumi, darbības un objekti, arī ja tos nodrošina bez atlīdzības, tiek aptverti. Tajā atkārtoti uzsvērts, ka dalībvalstu kompetencē joprojām ir novērtēt invaliditātes statusu un izsniegt Eiropas invaliditātes karti un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti, noteikt to izdošanas procedūras, ievērojot 6. un 7. pantā paredzētos kopīgos elementus, un izlemt, vai piešķirt īpašas priekšrocības vai konkrētus īpašus nosacījumus vai preferenciālu režīmu personām ar invaliditāti un attiecīgā gadījumā personām, kas tās pavada vai tām palīdz. Tajā arī precizēts priekšmets, izslēdzot sociālā nodrošinājuma pabalstus.

3. pantā ir ietvertas galvenās definīcijas.

4. pantā ir uzskaitīti labuma guvēji, savukārt 5. pantā ir paredzēta vienlīdzīga piekļuve īpašiem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas

[36] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes turētājiem un personām, kas viņus pavada vai tām palīdz, tostarp personām, kas atzītas par personīgajiem palīgiem saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi.

6. un 7. pantā ir noteikts attiecīgi Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes formāts, procedūras un administratīvās formalitātes. Tās attiecas uz karšu ieviešanu un derīgumu un nosaka attiecīgos pielikumos iekļautos formātus. Abi panti pilnvaro Komisiju pieņemt deleģētos aktus, lai paredzētu sīki izstrādātus noteikumus par karšu digitalizāciju.

8. pantā paredzēta iespēja pieņemt kopīgas tehniskās specifikācijas, lai sīkāk precizētu karšu formātu, kā arī turpmāko digitālo elementu formātu.

9. pantā ir izklāstīti attiecīgie noteikumi par uzraudzību, atbilstību un pieejamu informāciju attiecībā uz kartes izmantošanu, tostarp viltošanas vai krāpšanas riska gadījumā.

10. pantā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānorāda kompetentās iestādes, kas izsniegs kartes.

11. un 12. pantā ir izklāstīti noteikumi un procedūras attiecībā uz to, kā Komisija īsteno deleģēšanu, un īstenošanas aktiem, kas izklāstīti 6., 7. un 8. pantā.

13. un 14. pants attiecas uz izpildes panākšanu un sodiem, ļaujot arī organizācijām, kas pārstāv personas ar invaliditāti, un citām valsts iestādēm, kurām ir likumīgas intereses, veikt pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību direktīvai. Sodi būtu jāpapildina ar korektīviem pasākumiem, jo ir svarīgi novērst problēmas, kas radušās, izmantojot kartes, un veikt pasākumus turpmākiem uzlabojumiem.

15. pantā ir ietverti papildu pasākumi attiecībā uz piekļuvi informācijai un informētības palielināšanu, tostarp informācijas pieejamību.

16. pants attiecas uz ziņošanu un pārskatīšanu, un pienākumiem sniegt pirmo ziņojumu un turpmākos ziņojumus par direktīvas piemērošanu.

17. pantā noteikts, ka pašreizējais ieteikums par Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti zaudē spēku un vairs nav piemērojams.

18. un 19. pantā ir paredzēta transponēšana un stāšanās spēkā.

I un II pielikumā attiecīgi ir aprakstīta Eiropas invaliditātes karte un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karte, kā arī noteikts to formāts un dizains.

2023/0311 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko izveido Eiropas invaliditātes karti un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 53. panta 1. punktu, 62. pantu, 91. pantu un 21. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[1],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[2],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Eiropas Savienība ir dibināta, pamatojoties uz tādām vērtībām kā cilvēka cieņa, brīvība un cilvēktiesību ievērošana, un ir apņēmusies apkarot diskrimināciju, tostarp diskrimināciju invaliditātes dēļ, kā noteikts Līgumā par Eiropas Savienību (LES), Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (Harta).

(2) Hartas 26. pantā Savienība atzīst un ievēro cilvēku ar invaliditāti tiesības izmantot pasākumus, kas paredzēti, lai nodrošinātu viņu neatkarību, sociālo un profesionālo integrāciju un dalību sabiedrības dzīvē.

(3) Ikvienam Savienības pilsonim ir pamattiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstu teritorijā, ievērojot ierobežojumus un nosacījumus, kas noteikti Līgumos un to īstenošanai pieņemtajos pasākumos.

(4) Eiropas Savienības Tiesa uzskata, ka Savienības pilsonība ir paredzēta kā dalībvalstu pilsoņu pamatstatuss, kad viņi izmanto tiesības pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, kas ļauj personām, kuras atrodas tādā pašā situācijā, LESD *ratione materiae* piemērošanas jomā saņemt vienādu tiesisko attieksmi neatkarīgi no viņu pilsonības, ievērojot skaidri paredzētus izņēmumus.

(5) Savienība ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCRPD*) Puse[3], un tās noteikumi, kas ir Savienības tiesību sistēmas

[1] OV C , , . lpp.
[2] OV C , , . lpp.

neatņemama sastāvdaļa, ir saistoši tās kompetences robežās. Visas dalībvalstis ir *UNCRPD* puses, un tā ir saistoša arī dalībvalstu kompetences robežās.

(6) *UNCRPD* mērķis ir veicināt, aizsargāt un nodrošināt, ka visas personas ar invaliditāti pilnībā un vienlīdzīgi izmanto visas cilvēktiesības un pamatbrīvības, un veicināt viņiem piemītošās cieņas ievērošanu, tādējādi nodrošinot viņu pilnīgu un efektīvu dalību un iekļaušanos sabiedrībā vienlīdzīgi ar citiem cilvēkiem. *UNCRPD* arī atzīst, ka ir svarīgi veikt atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu piekļūstamību personām ar invaliditāti.

(7) Eiropas sociālo tiesību pīlārs, ko 2017. gada 17. novembrī Gēteborgā izsludināja Eiropas Parlaments, Padome un Eiropas Komisija[4], paredz, ka ikvienam neatkarīgi no invaliditātes ir tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi un iespējām attiecībā uz piekļuvi tostarp sabiedrībai pieejamām precēm un pakalpojumiem (3. princips). Turklāt Eiropas sociālo tiesību pīlārā ir atzīts, ka personām ar invaliditāti ir tiesības uz pakalpojumiem, kas ļauj tām piedalīties sabiedrības dzīvē (17. princips).

(8) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/882[5] (“Eiropas Piekļūstamības akts”) mērķis ir uzlabot piekļuvi produktiem un pakalpojumiem, likvidējot un novēršot šķēršļus, kas izriet no atšķirīgām piekļūstamības prasībām dalībvalstīs, tādējādi palīdzot palielināt pieejamu produktu un pakalpojumu piekļūstamību iekšējā tirgū, tostarp piekļuvi konkrētu sabiedrisko pakalpojumu tīmekļa vietnēm un uz mobilajām ierīcēm balstītiem pakalpojumiem[6], un uzlabot attiecīgās informācijas piekļūstamību. Turklāt Savienības tiesību akti garantē arī tiesības uz nediskriminēšanu attiecībā uz piekļuvi transportam un citas tiesības, piemēram, tiesības saņemt bezmaksas palīdzību pasažieriem ar invaliditāti un ierobežotām pārvietošanās spējām, kas ceļo ar gaisa[7], dzelzceļa[8], ūdens transportlīdzekļiem[9], vai autobusu[10]. Savienības tiesību akti arī ļauj dalībvalstīm paredzēt samazinātas maksas vai lietošanas maksas par maksas ceļiem/tiltiem/tuneļiem, kā arī atbrīvojumus no pienākuma maksāt šādas maksas par jebkādiem transportlīdzekļiem, ko izmanto personas ar invaliditāti vai kas pieder šādām personām, attiecībā uz ceļiem, uz kuriem attiecas ceļu lietošanas maksas[11].

---

3 Padomes Lēmums 2010/48/EK (2009. gada 26. novembris) par to, lai Eiropas Kopiena noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (OV L 23, 27.1.2010., 35. lpp.).

4 Eiropas sociālo tiesību pīlārs. Iestāžu kopīgā proklamācija (OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp.).

5 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (OV L 150, 7.6.2019., 70. lpp.).

6 Turklāt Direktīvas (ES) 2016/2102 par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību mērķis ir uzlabot publiskā sektora struktūru tīmekļa vietņu un to mobilo lietotņu pieejamību.

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2006 (2006. gada 5. jūlijs) par invalīdu un personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām tiesībām, ceļojot ar gaisa transportu (OV L 204, 26.7.2006., 1. lpp.).

8 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/782 (2021. gada 29. aprīlis) par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (OV L 172, 17.5.2021., 1. lpp.).

9 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1177/2010 (2010. gada 24. novembris) par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 334, 17.12.2010., 1. lpp.).

10 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 181/2011 (2011. gada 16. februāris) par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 55, 28.2.2011., 1. lpp.).

11 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/362 (2022. gada 24. februāris), ar ko groza Direktīvas 1999/62/EK, 1999/37/EK un (ES) 2019/520 attiecībā uz dažu infrastruktūru lietošanas maksas noteikšanu transportlīdzekļiem.

(9) Personas ar invaliditāti var vērsties kompetentajās iestādēs dalībvalstī, kurā tās dzīvo, lai atzītu invaliditātes statusu, jo tas ir šo iestāžu kompetencē. Katrai dalībvalstij un tās attiecīgajām kompetentajām iestādēm ir invaliditātes novērtēšanas procedūra, kas dažādās dalībvalstīs atšķiras. Ja kompetentās iestādes atzīst pieteikuma iesniedzēja invaliditātes statusu, tās izsniedz invaliditātes apliecību, invaliditātes karti vai citu oficiālu dokumentu, kas atzīst pieteikuma iesniedzēja invaliditātes statusu.

(10) Ja dalībvalstis savstarpēji neatzīst invaliditātes statusu, personas ar invaliditāti var saskarties ar īpašām grūtībām, īstenojot savas pamattiesības uz brīvu pārvietošanos.

(11) Personām ar invaliditāti, kas uz ilgāku laiku pārceļas uz citām dalībvalstīm nodarbinātības, studiju vai citos nolūkos, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi vai nav panākta vienošanās starp dalībvalstīm, šīs citas dalībvalsts kompetentās iestādes var novērtēt un oficiāli atzīt viņu invaliditātes statusu, un šādas personas var saņemt invaliditātes apliecību, invaliditātes karti vai jebkuru citu oficiālu dokumentu, kas atzīst viņu invaliditātes statusu saskaņā ar šīs dalībvalsts piemērojamajiem noteikumiem.

(12) Tomēr personām ar atzītu invaliditātes statusu, kas uz neilgu laiku dodas uz dalībvalsti vai apmeklē dalībvalsti, kura nav viņu dzīvesvietas dalībvalsts, var rasties būtiskas grūtības izmantot tur piedāvātos īpašos nosacījumus un/vai preferenciālo režīmu, ja viņu invaliditātes statuss nav atzīts dalībvalstī, uz kuru tās dodas vai kuru apmeklē, un ja tām nav sertifikāta, invaliditātes kartes vai jebkāda cita oficiāla dokumenta, kas apliecina viņu invaliditātes statusu uzņēmējā dalībvalstī.

(13) Šajā gadījumā personas ar invaliditāti, kas ceļo uz citu dalībvalsti vai apmeklē citu dalībvalsti, īstenojot savas tiesības brīvi pārvietoties, ir nelabvēlīgākā situācijā salīdzinājumā ar personām ar invaliditāti, kurām ir invaliditātes apliecība, invaliditātes karte vai jebkāds cits oficiāls dokuments, kas apliecina viņu invaliditātes statusu dalībvalstī, uz kuru tās ceļo vai kuru apmeklē.

(14) Turklāt, nezinot, vai un kādā mērā viņu invaliditātes statusu un oficiālus dokumentus, kas atzīst šo statusu, var atzīt, ceļojot uz citu dalībvalsti vai apmeklējot citu dalībvalsti, viņiem rodas neskaidrības. Galu galā personas ar invaliditāti var tikt atturētas izmantot savas tiesības uz brīvu pārvietošanos.

(15) Papildus fiziskiem un citiem šķēršļiem, kas kavē piekļuvi gan publiskajām, gan privātajām telpām, lieli izdevumi ir galvenais faktors, kas attur daudzas personas ar invaliditāti no ceļošanas[12], jo tām ir īpašas vajadzības un var būt nepieciešama arī persona(-as), kas pavada tās vai palīdz tām, tostarp personas, kas atzītas par personīgo(-ajiem) palīgu(-iem) saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi, un tādējādi viņu ceļa izmaksas ir augstākas nekā personām bez invaliditātes[13]. Invaliditātes statusa neatzīšana citās dalībvalstīs varētu ierobežot viņu piekļuvi īpašiem nosacījumiem, piemēram, brīvai piekļuvei vai samazinātiem tarifiem, vai preferenciālam režīmam, un tas var ietekmēt ceļa izdevumus, dzīvi un izvēli.

(16) Preferenciāls režīms (piemēram, personīga palīdzība, prioritāra piekļuve utt.), ko piedāvā par atlīdzību vai bez tās, var būt svarīgs personām ar invaliditāti, lai tās varētu

---

12 Noslēguma ziņojuma secinājumi, pamatojoties uz apsekojumu, kas paredzēts ES līmeņa pilsoniskās sabiedrības organizācijām (PSO); *Shaw and Coles, "Disability, holiday making and the tourism industry in the UK: a preliminary survey", 25(3) Tourism Management (2004) 397-403; Eugénia Lima Devile and Andreia Antunes Moura (2021), Travel by People With Physical Disabilities: Constraints and Influences in the Decision-Making Process.*

13 *McKercher and Darcy (2018), Re-konceptualizing barriers to travel by people with disabilities, Tourism Management Perspectives, 59–66.*

piekļūt dažādiem pakalpojumiem, darbībām vai objektiem un labāk tos izmantot. Tomēr, ja dalībvalsts, kuru šādas personas apmeklē vai uz kuru tās dodas, neatzīst viņu invaliditātes statusu un oficiālos dokumentus, kas atzīst šo statusu un kuri izdoti citās dalībvalstīs, personām ar invaliditāti var nebūt iespējas izmantot īpašos nosacījumus vai preferenciālo režīmu, ko šīs dalībvalsts privātie uzņēmēji vai publiskās iestādes piedāvā personām, kurām ir invaliditātes apliecība, invaliditātes karte vai jebkurš cits tur izsniegts oficiāls dokuments, kas atzīst viņu invaliditātes statusu.

(17) ES invaliditātes kartes izmēģinājuma projekts, ko uzsāka 2016. gadā un īstenoja astoņās dalībvalstīs, parādīja, kādas priekšrocības personām ar invaliditāti sniedz piekļuvi pakalpojumiem kultūras, brīvā laika pavadīšanas, sporta un dažos gadījumos arī transporta jomā un palīdz saistībā ar īslaicīgu pārrobežu pārvietošanos ES[14]. Turklāt tajā bija iekļauti arī citi tādu pakalpojumu, darbību un objektu piemēri, attiecībā uz kuriem personām ar invaliditāti tiek piedāvāti īpaši nosacījumi vai preferenciāls režīms.

(18) Pamatojoties uz invaliditātes statusu, personas ar invaliditāti var iesniegt pieteikumu stāvvietu izmantošanas kartes saņemšanai tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā tās dzīvo, lai personai ar invaliditāti izsniegtu stāvvietu izmantošanas karti, kurā atzītas tiesības uz konkrētiem stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un personām ar invaliditāti paredzētām stāvvietām. Katra dalībvalsts vietējā, reģionālā vai valsts līmenī ir ieviesusi pieteikšanās procedūru, saskaņā ar kuru persona ar invaliditāti (vai persona(-as), kas to pavada vai palīdz tai, tostarp personīgais(-ie) asistents(-i)), saņemtu stāvvietu izmantošanas karti, un kritērijus, kas jāizpilda, lai varētu uz to pretendēt.

(19) Padomes Ieteikumā 98/376/EK[15] ir paredzēts Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes paraugs, kas ir atvieglojis stāvvietu izmantošanas kartes atzīšanu visās dalībvalstīs. Tomēr tā īstenošanas gaitā un valstu specifisko papildinājumu un atkāpju no ieteiktā parauga iekļaušanas rezultātā ir radušās dažādas kartes. Tas kavē karšu pārrobežu atzīšanu dalībvalstīs, liedzot personām ar invaliditāti, kurām ir citā dalībvalstī izdota stāvvietas izmantošanas karte, piekļuvi nodrošinātajiem stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un personām ar invaliditāti paredzētajām stāvvietām. Turklāt Padomes ieteikums nav atjaunināts, lai atspoguļotu nepārtraukto tehnoloģisko un digitalizācijas attīstību. Dalībvalstīm ir arī problēmas, kas saistītas ar krāpšanu un karšu viltošanu, jo formāts parasti ir diezgan vienkāršs un viegli viltojams un praksē katrā dalībvalstī atšķiras, kas apgrūtina kartes verifikāciju.

(20) Lai personām ar invaliditāti citās dalībvalstīs atvieglotu piekļuvi īpašiem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam, kas saistīts ar pakalpojumiem, darbībām un objektiem, tostarp tad, ja tos nodrošina bez atlīdzības, būtu jālikvidē atlikušie šķēršļi un grūtības, kas, ceļojot uz citu dalībvalsti vai apmeklējot to, rodas, jo nav

---

[14] Sk. arī galīgo ziņojumu par Pētījumu, kurā novērtēta izmēģinājuma pasākuma īstenošana attiecībā uz ES invaliditātes karti un ar to saistītajiem pabalstiem, kas publicēts 2021. gada maijā, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4adbe538-0a02-11ec-b5d3-01aa75ed71a1/language-en.

[15] Padomes Ieteikums 98/376/EK (1998. gada 4. jūnijs) par invalīdu stāvvietas izmantošanas karti (OV L 167, 12.6.1998., 25. lpp.), kas pielāgots ar Padomes Ieteikumu (2008. gada 3. marts), ņemot vērā Bulgārijas Republikas, Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Rumānijas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanos (OV L 63/43,7.3.2008., 43. lpp.).

atzīts šādu personu invaliditātes statuss un oficiālie dokumenti, kas atzīst šo statusu un kas izdoti citās dalībvalstīs, kā arī stāvvietu izmantošanas tiesības.

(21) Tāpēc, lai palīdzētu personām ar invaliditāti, kuras īslaicīgi ceļo uz citu dalībvalsti vai apmeklē to, īstenot viņu tiesības izmantot īpašos nosacījumus vai preferenciālo režīmu, ko piedāvā privāti operatori vai publiskas iestādes, nediskriminējot valstspiederības dēļ, ar tādiem pašiem noteikumiem kā minētās dalībvalsts personām ar invaliditāti, un lai atvieglotu transporta izmantošanu un ļautu izmantot stāvvietu izmantošanas nosacījumus un personām ar invaliditāti paredzētās stāvvietas ar tādiem pašiem nosacījumiem kā minētajā dalībvalstī, ir nepieciešams izveidot satvaru, noteikumus un kopīgus nosacījumus, to vidū vienotu standartizētu paraugu, Eiropas invaliditātes kartei kā atzītam invaliditātes statusa apliecinājumam un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartei, kas apliecinātu viņu atzītās tiesības uz stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un personām ar invaliditāti paredzētām stāvvietām.

(22) Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes savstarpējai atzīšanai būtu jāatvieglo un jāgarantē personām ar atzītu invaliditātes statusu kādā no dalībvalstīm piekļuve īpašiem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam, ko piedāvā privāti operatori vai valsts iestādes attiecībā uz dažādiem pakalpojumiem, darbībām un objektiem, arī tad, ja tie tiek nodrošināti bez atlīdzības, kā arī piekļuve stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un personām ar invaliditāti paredzētām stāvvietām ar tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem, kādi paredzēti, pamatojoties uz valsts apliecībām, invaliditātes kartēm vai citiem oficiāliem dokumentiem, ar ko atzīst invaliditātes statusu, un stāvvietu izmantošanas kartes personām ar invaliditāti, ko izdevušas uzņēmējas valsts kompetentās iestādes.

(23) Papildus stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un stāvvietām, pakalpojumi, darbības un objekti, uz kuriem attiecas šī direktīva, attiecas uz plašu pastāvīgi mainīgu darbību klāstu, tostarp darbībām, ko valsts iestādes vai privāti operatori nodrošina bez atlīdzības gan obligātā kārtā (pamatojoties uz valsts/vietējiem noteikumiem vai juridiskām saistībām), gan bieži vien arī brīvprātīgi (jo īpaši to veic privātie operatori) dažādās politikas jomās, piemēram, kultūras, atpūtas, tūrisma, sporta, sabiedriskā un privātā transporta un izglītības jomā.

(24) Īpašie nosacījumi vai preferenciālais režīms ietver, piemēram, brīvu piekļuvi, samazinātus tarifus, samazinātas maksas vai lietošanas maksas par maksas ceļiem/tiltiem/tuneļiem, prioritāru piekļuvi, īpaši paredzētas sēdvietas parkos un citās sabiedriskās vietās, piekļūstamas sēdvietas kultūras vai sabiedriskos pasākumos, personīgo palīdzību, dzīvniekus palīgus, palīdzību pludmalē iekļūšanai ūdenī, atbalstu (piemēram, piekļuvi Braila rakstā, audio gidus, zīmju valodas tulkošanu), palīglīdzekļu vai palīdzības nodrošināšanu, ratiņkrēsla aizdošanu, peldoša ratiņkrēsla aizdošanu, tūrisma informācijas iegūšanu pieejamos formātos, elektriskā skrejriteņa izmantošanu uz ceļiem vai ratiņkrēsla izmantošanu velosipēdu joslās, netiekot sodītam, utt. Stāvvietu izmantošanas nosacījumi un stāvvietas ietver arī ilgāku stāvvietu izmantošanas laiku un īpaši paredzētas stāvvietas. Attiecībā uz pasažieru pārvadājumu pakalpojumiem papildus īpašajiem nosacījumiem vai preferenciālajam režīmam, ko saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi piedāvā personām ar invaliditāti, dzīvnieki palīgi, personīgie palīgi vai citas personas, kas pavada personas ar invaliditāti (vai personas ar ierobežotām pārvietošanās spējām) vai palīdz viņām, var ceļot bez maksas vai, ja iespējams, sēdēt blakus personai ar invaliditāti.

(25) Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izdošana dalībvalstī ir jānosaka ar šo direktīvu, kā arī ar attiecīgajā dalībvalstī

piemērojamām procedūrām un kompetencēm personu ar invaliditāti invaliditātes statusa un tiesību uz stāvvietu novērtēšanai un atzīšanai.

(26) Papildus fiziskajam formātam dalībvalstīm būtu jāparedz digitālā karte, ja pēc Komisijas priekšlikuma formāts un specifikācijas ir noteiktas ar deleģētajiem un īstenošanas aktiem. Šādam priekšlikumam būtu jābalstās uz pieredzi, kas gūta iepriekšējā un pašreizējā darbā Eiropas līmenī pie sertifikātu un dokumentu digitalizācijas, piemēram, ES digitālā Covid sertifikāta, kas izveidots saskaņā ar Regulu (ES) 2021/953, un būtu jādod iespēja izmantot Eiropas invaliditātes karti un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti, izmantojot ES digitālās identitātes makus[16]. Personām ar invaliditāti būtu jādod iespēja izmantot vai nu digitālo, vai fizisko karti, vai abas.

(27) Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izdošana ietver persondatu, tostarp jo īpaši datu par kartes turētāja invaliditātes statusu, apstrādi, kas ir "veselības dati" Regulas (ES) 2016/679 4. panta 15. punkta nozīmē[17] un ir īpaša persondatu kategorija minētās regulas 9. panta nozīmē. Jebkurai persondatu apstrādei saistībā ar šo direktīvu būtu jāatbilst piemērojamajiem datu aizsardzības tiesību aktiem, jo īpaši Regulai (ES) 2016/679. Transponējot šo direktīvu, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka valsts tiesību aktos ir ietverti atbilstoši aizsardzības pasākumi, kas piemērojami persondatu, jo īpaši īpašu kategoriju persondatu, apstrādei. Dalībvalstīm arī būtu jānodrošina šīs direktīvas nolūkā savākto un uzglabāto datu drošība, integritāte, autentiskums un konfidencialitāte.

(28) Par Eiropas invaliditātes kartes vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izsniegšanu vajadzētu būt atbildīgai tai dalībvalstij, kurā persona pastāvīgi dzīvo Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 883/2004[18] un (EK) Nr. 987/2009 nozīmē[19] un ir saņēmusi invaliditātes statusa novērtējumu. Eiropas invaliditātes kartes vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes turētājiem vajadzētu būt iespējai izmantot kartes, uzturoties jebkurā citā dalībvalstī.

(29) Lai garantētu, ka darba ņēmēji ar invaliditāti var efektīvi izmantot savas tiesības brīvi pārvietoties un arī izmantot dalībvalstu piedāvātos pakalpojumus, darbības un objektus, tostarp gadījumos, kad tos nodrošina bez atlīdzības, Eiropas invaliditātes kartei un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartei vajadzētu būt pieejamai arī darba ņēmējiem, kuri ar darbu saistītos nolūkos ceļo uz citu dalībvalsti vai apmeklē to.

(30) Paredzētais regulējums Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes savstarpējai atzīšanai neskar dalībvalsts kompetenci novērtēt un atzīt invaliditātes statusu un piešķirt īpašus nosacījumus, piemēram, brīvu piekļuvi, samazinātus tarifus vai preferenciālu režīmu personām ar invaliditāti un/vai personām, kas viņas pavada vai palīdz viņām, tostarp personīgajam(-iem) palīgam(-iem). Tas neattiecas uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem, sociālo aizsardzību vai sociālo

---

16 COM(2021) 281 final.

17 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

18 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.).

19 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 284, 30.10.2009., 1. lpp.).

palīdzību, uz ko attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK 24. panta 2. punkts[20].

(31) Lai palielinātu informētību un atvieglotu piekļuvi īpašajiem nosacījumiem vai preferenciālajam režīmam, ceļojot uz citu dalībvalsti vai apmeklējot to, visa attiecīgā informācija par nosacījumiem, noteikumiem, praksi un procedūrām, kas piemērojamas, lai iegūtu Eiropas invaliditātes karti un/vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti un to attiecīgi izmantotu, būtu jādara publiski pieejama skaidrā, visaptverošā, lietotājdraudzīgā veidā un personām ar invaliditāti piekļūstamos formātos, ievērojot attiecīgās pakalpojumu piekļūstamības prasības, kas noteiktas Direktīvas (ES) 2019/882 I pielikumā. Privātajiem operatoriem vai publiskām iestādēm, kas personām ar invaliditāti piešķir īpašus nosacījumus vai preferenciālu režīmu, šāda informācija būtu jādara publiski pieejama skaidrā, visaptverošā, lietotājdraudzīgā veidā un personām ar invaliditāti piekļūstamā formātā, ievērojot attiecīgās pakalpojumu piekļūstamības prasības, kas noteiktas Direktīvas (ES) 2019/882 I pielikumā.

(32) Dalībvalstīm būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai novērstu jebkādu viltošanas vai krāpšanas risku, kas saistīts ar Eiropas invaliditātes kartes vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izsniegšanu, un tām būtu aktīvi jāapkaro šo karšu krāpnieciska izmantošana un viltošana.

(33) Lai nodrošinātu šīs direktīvas pareizu piemērošanu, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu, lai papildinātu direktīvu nolūkā noteikt Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes digitālo formātu, un grozīt I un II pielikumu, lai mainītu standartizētā formāta kopīgās iezīmes, pielāgotu formātu tehnikas attīstībai, novērstu viltošanu un krāpšanu un nodrošinātu sadarbspēju.

(34) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai attiecībā uz kopīgu tehnisko specifikāciju noteikšanu, sīkāk precizējot attiecīgos Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes formātus, to attiecīgos drošības un digitālos elementus, kā arī sadarbspējas jautājumus. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011[21].

(35) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka pastāv atbilstoši un efektīvi līdzekļi, lai nodrošinātu atbilstību šai direktīvai, un tādēļ būtu jānosaka atbilstoši tiesiskās aizsardzības līdzekļi, tostarp atbilstības pārbaudes un administratīvās un tiesas procedūras, lai garantētu, ka personas ar invaliditāti, persona(-as), kas viņas pavada vai palīdz viņām, tostarp personīgais(-ie) palīgs(-i), kā arī publiskas struktūras vai privātas apvienības, organizācijas vai citas juridiskas personas, kurām ir likumīgas intereses, var rīkoties personas ar invaliditāti vārdā saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

(36) Dalībvalstīm būtu jāveic atbilstīgi pasākumi un jāparedz iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas šajā direktīvā noteikto pienākumu pārkāpšanas vai neizpildes gadījumā, kas attiecas uz tiesībām, kuras ietilpst tās darbības jomā. Šādas sankcijas var

---

20 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.).

21 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

būt administratīvas un finansiālas, piemēram, naudas sodi vai kompensācijas maksāšanas pienākums, kā arī cita veida sodi.

(37) Šajā direktīvā tiek respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas jo īpaši ir atzīti Hartā. Ar šo direktīvu jo īpaši tiecas nodrošināt, lai pilnībā tiktu ievērotas personu ar invaliditāti tiesības izmantot pasākumus, kas paredzēti, lai nodrošinātu viņu neatkarību, sociālo un profesionālo integrāciju un dalību sabiedrības dzīvē, kā arī veicināt Hartas 26. panta piemērošanu.

(38) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi — proti, uzlabot personu ar invaliditāti iespējas ceļot uz citām dalībvalstīm vai apmeklēt tās, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet darbības, ar ko izveido sistēmu ar noteikumiem un kopīgiem nosacījumiem, mēroga un iedarbības dēļ minēto mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Šī direktīva nosaka:

(a) noteikumus, kas reglamentē Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izsniegšanu; šīs kartes apliecina attiecīgi invaliditātes statusu vai tiesības uz stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un personām ar invaliditāti paredzētām stāvvietām, lai atvieglotu personu ar invaliditāti īstermiņa uzturēšanos dalībvalstī, kas nav viņu dzīvesvietas dalībvalsts, piešķirot piekļuvi jebkādiem īpašiem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam attiecībā uz pakalpojumiem, darbībām vai objektiem, arī tad, ja tos nodrošina bez atlīdzības, vai stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un stāvvietām, ko piedāvā vai paredz personām ar invaliditāti vai personām, kas viņas pavada vai palīdz viņām, arī viņu personīgajam(-ajiem) palīgam(-iem);

(b) vienotas veidnes Eiropas invaliditātes kartei un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes.

2. pants

Darbības joma

1. Šo direktīvu piemēro attiecībā uz stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un stāvvietām, kā arī visām situācijām, kad privātie operatori vai publiskās iestādes personām ar invaliditāti piedāvā īpašus nosacījumus vai preferenciālu režīmu attiecībā uz piekļuvi šādiem pakalpojumiem, darbībām un objektiem:

   – pakalpojumi LESD 57. panta nozīmē;

   – pasažieru pārvadāšanas pakalpojumi;

   – citas darbības vai objekti, arī tad, ja tos nodrošina bez atlīdzības.

2. Šo direktīvu nepiemēro:

(a) pabalstiem sociālā nodrošinājuma jomā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 883/2004 un Regulu (EK) Nr. 987/2009;

(b) īpaši uz iemaksām balstītiem vai no iemaksām neatkarīgiem naudas pabalstiem vai pabalstiem natūrā sociālā nodrošinājuma, sociālās aizsardzības vai nodarbinātības jomā;

(c) sociālai palīdzībai, uz kuru attiecas Direktīvas 2004/38/EK 24. panta 2. punkts.

3. Šī direktīva neskar dalībvalstu kompetenci paredzēt nosacījumus, saskaņā ar kuriem novērtē un atzīst invaliditātes statusu vai piešķir tiesības uz stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un personām ar invaliditāti paredzētām stāvvietām. Tā neskar dalībvalstu kompetenci papildus valsts, reģionālā vai vietējā līmenī izdot apliecību, invaliditātes karti vai jebkādu citu oficiālu dokumentu personām ar invaliditāti.

4. Šī direktīva neskar valstu kompetenci vai neuzliek pienākumu piešķirt īpašus pabalstus vai īpašus preferenciālus nosacījumus, piemēram, brīvu piekļuvi, samazinātus tarifus vai preferenciālu režīmu personām ar invaliditāti un attiecīgā gadījumā personām, kas viņas pavada vai palīdz viņām, tostarp viņu personīgajam(-iem) palīgam(-iem).

5. Šī direktīva neskar tiesības, kas personām ar invaliditāti vai personām, kas viņas pavada vai palīdz viņām, tostarp viņu personīgajam(-iem) palīgam(-iem), var izrietēt no citiem Savienības tiesību aktu noteikumiem vai valsts tiesību aktiem, ar kuriem īsteno Savienības tiesību aktus, tostarp tiem, kas piešķir īpašus pabalstus, īpašus nosacījumus vai preferenciālu režīmu.

3. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

(a) "Savienības pilsonis" ir ikviena persona, kurai ir kādas dalībvalsts valstspiederība;

(b) "Savienības pilsoņa ģimenes loceklis" ir Savienības pilsoņa, kurš izmanto savas tiesības brīvi pārvietoties saskaņā ar Savienības noteikumiem, ģimenes loceklis neatkarīgi no viņa valstspiederības;

(c) "personas ar invaliditāti" ir personas, kurām ir ilgstoši fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt viņu pilnvērtīgu un efektīvu līdzdalību sabiedrības dzīvē vienlīdzīgi ar citiem;

(d) "personīgais palīgs" ir persona, kas pavada personas ar invaliditāti vai palīdz viņām un kura ir atzīta saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi kā tādu;

(e) "īpaši nosacījumi vai preferenciāls režīms" ir īpaši nosacījumi, tai skaitā tie, kas saistīti ar finansiāliem nosacījumiem, vai diferencēta attieksme, kas saistīta ar palīdzību un atbalstu, piemēram, brīva piekļuve, samazināti tarifi, prioritāra piekļuve, ko piedāvā personām ar invaliditāti un/vai attiecīgā gadījumā personai(-ām), kas viņas pavada vai palīdz viņām, tostarp personīgajam(-iem) asistentam(-iem) vai dzīvniekiem palīgiem, kas atzīti saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi kā tādu, neatkarīgi no tā, vai to nodrošina brīvprātīgi vai pamatojoties uz juridiskām saistībām;

(f) “stāvvietas izmantošanas nosacījumi un stāvvietas” ir visas stāvvietas, kas paredzētas personām ar invaliditāti, kā arī personām ar invaliditāti piešķirtās ar stāvvietu izmantošanu saistītās priekšrocības vai preferenciālie nosacījumi, piemēram, bezmaksas stāvvietas, samazināti tarifi, samazinātas maksas vai lietošanas maksas par maksas ceļiem/tiltiem/tuneļiem vai ilgāks stāvvietu izmantošanas laiks neatkarīgi no tā, vai to nodrošina brīvprātīgi vai pamatojoties uz juridiskām saistībām.

4. pants

Labuma guvēji

Šo direktīvu piemēro:

(a) Savienības pilsoņiem, kuru invaliditātes statusu ir atzinušas viņu dzīvesvietas dalībvalsts kompetentās iestādes ar apliecību, karti vai jebkuru citu oficiālu dokumentu, kas izdots saskaņā ar valsts kompetenci, praksi un procedūrām, un šādu Savienības pilsoņu ģimenes locekļiem, kā arī attiecīgā gadījumā personai(-ām), kas viņus pavada vai palīdz viņiem, tostarp personīgajam(-iem) palīgam(-iem);

(b) Savienības pilsoņiem, kuru tiesības uz stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un personām ar invaliditāti paredzētām stāvvietām ir atzītas viņu dzīvesvietas dalībvalstī, ko apliecina stāvvietu izmantošanas karte vai cits dokuments, kas izdots saskaņā ar valsts kompetenci, praksi un procedūrām, un šādu Savienības pilsoņu ģimenes locekļiem, kā arī attiecīgā gadījumā personai(-ām), kas viņus pavada vai palīdz viņiem, tostarp personīgajam(-iem) palīgam(-iem).

5. pants

Vienlīdzīga piekļuve īpašiem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam, kā arī stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un personām ar invaliditāti paredzētām stāvvietām

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka Eiropas invaliditātes kartes turētājiem, ceļojot uz dalībvalsti, , kas nav viņu dzīvesvietas dalībvalsts, vai apmeklējot to, ar tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem kā personām ar invaliditāti, kurām ir invaliditātes apliecība, invaliditātes karte vai jebkāds cits oficiāls dokuments, kas atzīst viņu invaliditātes statusu minētajā dalībvalstī, tiek piešķirta piekļuve jebkādiem īpašiem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam, ko piedāvā attiecībā uz 2. panta 1. punktā minētajiem pakalpojumiem, darbībām un objektiem.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes turētājiem, ceļojot uz dalībvalsti, kas nav viņu dzīvesvietas dalībvalsts, vai apmeklējot to, tiek nodrošināta piekļuve stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un personām ar invaliditāti paredzētām stāvvietām ar tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem kā tie, kas minētajā dalībvalstī paredzēti tajā izdotu stāvvietu izmantošanas karšu turētājiem.

3. Ja vien attiecīgajos šīs direktīvas noteikumos vai citos Savienības tiesību aktos nav noteikts citādi, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu sekojošo:

(a) ja šā panta 1. punktā minētie īpašie nosacījumi vai preferenciālais režīms ietver labvēlīgus nosacījumus personai(-ām), kas pavada Eiropas invaliditātes kartes

turētājus vai palīdz viņiem, tostarp personīgajam(-iem) palīgam(-iem), vai īpašus nosacījumus attiecībā uz dzīvniekiem palīgiem, šos labvēlīgos vai īpašos nosacījumus piešķir ar vienādiem noteikumiem personai(-ām), kas pavada Eiropas invaliditātes kartes turētājus vai palīdz viņiem, tostarp Eiropas invaliditātes kartes turētāja personīgajam(-iem) palīgam(-iem) vai dzīvniekiem palīgiem;

(b) ja šā panta 2. punktā minētie stāvvietu izmantošanas nosacījumi un stāvvietas ietver labvēlīgus nosacījumus personai(-ām), kas pavada Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes turētājus vai palīdz viņiem, tostarp personīgajam(-iem) palīgam(-iem), šos labvēlīgos nosacījumus ar vienādiem noteikumiem piešķir personai(-ām), kas pavada Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes turētājus vai palīdz viņiem, tostarp Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes turētāja personīgajam(-iem) palīgam(-iem).

II NODAĻA

EIROPAS INVALIDITĀTES KARTE UN EIROPAS INVALĪDU STĀVVIETAS IZMANTOŠANAS KARTE

6. pants

Eiropas invaliditātes kartes formāts, savstarpēja atzīšana, izsniegšana un derīgums

1. Katra dalībvalsts ievieš Eiropas invaliditātes karti, ievērojot I pielikumā noteikto vienoto standartizēto formātu. Dalībvalstis fiziskajās kartēs ievieš digitālus elementus, izmantojot elektroniskus līdzekļus krāpšanas novēršanai kā daļu no Eiropas invaliditātes kartes, tiklīdz Komisija 8. pantā minētajās tehniskajās specifikācijās ir noteikusi prasības attiecībā uz I pielikumā minētajiem digitālajiem elementiem. Digitālais datu nesējs nesatur vairāk persondatu kā I pielikumā Eiropas invaliditātes kartei paredzētie dati.

2. Dalībvalstu izsniegtās Eiropas invaliditātes kartes savstarpēji atzīst visās dalībvalstīs.

3. Dalībvalstu kompetentās iestādes izsniedz, atjauno vai atsauc Eiropas invaliditātes karti saskaņā ar saviem valsts noteikumiem, procedūrām un praksi. Neskarot Regulu (ES) 2016/679, dalībvalstis nodrošina šīs direktīvas nolūkā savākto un uzglabāto datu drošību, integritāti, autentiskumu un konfidencialitāti. Kompetento iestādi, kas atbildīga par Eiropas invaliditātes kartes izdošanu, uzskata par Regulas (ES) 2016/679 4. panta 7. punktā minēto pārzini, un tā ir atbildīga par persondatu apstrādi. Sadarbība ar ārpakalpojumu sniedzējiem neizslēdz dalībvalsts atbildību, kas var rasties saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem attiecībā uz pienākumu neizpildi saistībā ar persondatiem.

4. Eiropas invaliditātes karti izsniedz vai atjauno dzīvesvietas dalībvalsts pēc savas iniciatīvas vai pēc personas ar invaliditāti pieteikuma. To izdod un atjauno tajā pašā laikposmā, kas noteikts piemērojamajos valsts tiesību aktos attiecībā uz invaliditātes apliecības, invaliditātes kartes vai jebkura cita tāda oficiāla dokumenta izsniegšanu, kas atzīst personas ar invaliditāti invaliditātes statusu.

5. Eiropas invaliditātes karti izsniedz kā fizisku karti, un pēc 7. punktā minēto deleģēto aktu pieņemšanas to papildina ar digitālu formātu. Personām ar invaliditāti tiek dota iespēja izmantot vai nu digitālo, vai fizisko karti, vai abas.

6. Dalībvalsts izsniegtas Eiropas invaliditātes kartes derīguma termiņš ir vismaz tāds pats kā invaliditātes apliecībai, invaliditātes kartei vai jebkuram citam oficiālam dokumentam ar ilgāko derīguma termiņu, kas apliecina invaliditātes statusu un ko attiecīgajai personai izsniegusi dalībvalsts kompetentā iestāde šīs valsts teritorijā.

7. Saskaņā ar 11. pantu Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai papildinātu šo direktīvu nolūkā noteikt Eiropas invaliditātes kartes digitālo formātu un nodrošināt sadarbspēju, un grozītu I pielikumu nolūkā mainīt standartizētā formāta kopīgās iezīmes, pielāgot formātu tehnikas attīstībai, ieviest digitālās funkcijas, lai novērstu viltošanu un krāpšanu, ļaunprātīgu vai nepareizu izmantošanu un nodrošinātu sadarbspēju.

7. pants

Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes formāts, savstarpēja atzīšana, izsniegšana un derīgums

1. Katra dalībvalsts ievieš Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti, ievērojot II pielikumā noteikto vienoto standartizēto formātu. Dalībvalstis ievieš digitālos elementus fiziskajās kartēs, izmantojot elektroniskus līdzekļus krāpšanas novēršanai kā daļu no Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes, tiklīdz Komisija 8. pantā minētajās tehniskajās specifikācijās ir noteikusi prasības attiecībā uz II pielikumā minētajiem digitālajiem elementiem. Digitālais datu nesējs nesatur vairāk persondatu kā II pielikumā Eiropas invaliditātes kartei paredzētie dati.

2. Dalībvalstu izsniegtās Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes savstarpēji atzīst visās dalībvalstīs.

3. Dalībvalstu kompetentās iestādes izsniedz, atjauno vai atsauc Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti saskaņā ar saviem valsts noteikumiem, procedūrām un praksi. Neskarot Regulu (ES) 2016/679, dalībvalstis nodrošina šīs direktīvas nolūkā savākto un uzglabāto datu drošību, autentiskumu un konfidencialitāti. Kompetento iestādi, kas atbildīga par Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izdošanu, uzskata par Regulas (ES) 2016/679 4. panta 7. punktā minēto pārzini, un tā ir atbildīga par persondatu apstrādi. Sadarbība ar ārpakalpojumu sniedzējiem neizslēdz dalībvalsts atbildību, kas var rasties saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem attiecībā uz pienākumu neizpildi saistībā ar persondatiem.

4. Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti izsniedz vai atjauno dzīvesvietas dalībvalsts pēc personas ar invaliditāti pieteikuma. To izdod vai atjauno saprātīgā termiņā no pieteikuma iesniegšanas dienas, kas nepārsniedz 60 dienas.

5. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka ne vēlāk kā līdz dd/mm/gg [*šīs direktīvas piemērošanas diena*] Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karte aizstāj visas spēkā esošās stāvvietu izmantošanas kartes, kas izdotas saskaņā ar Padomes Ieteikumu par invalīdu stāvvietas izmantošanas kartēm[22] valsts, reģionālā vai vietējā līmenī.

6. Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti izsniedz kā fizisku karti, un pēc 7. punktā minēto deleģēto aktu pieņemšanas to papildina ar digitālu formātu.

[22] Padomes Ieteikums 98/376/EK (1998. gada 4. jūnijs) par invalīdu stāvvietas izmantošanas karti (OV L 167, 12.6.1998., 25. lpp.), kas pielāgots ar Padomes Ieteikumu (2008. gada 3. marts), ņemot vērā Bulgārijas Republikas, Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Rumānijas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanos (OV L 63/43,7.3.2008.).

Personām ar invaliditāti tiek dota iespēja izmantot vai nu digitālo, vai fizisko karti, vai abas.

7. Saskaņā ar 11. pantu Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, lai papildinātu šo direktīvu nolūkā noteikt Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes digitālo formātu un nodrošināt sadarbspēju, tostarp izstrādājot un ieviešot digitālos rīkus, un grozītu II pielikumu nolūkā mainīt standartizētā formāta kopīgās iezīmes, pielāgot formātu tehnikas attīstībai, novērst viltošanu un krāpšanu un ļaunprātīgu vai nepareizu izmantošanu un nodrošināt sadarbspēju, tostarp izstrādājot un ieviešot digitālos rīkus.

III NODAĻA
KOPĪGI NOTEIKUMI

8. pants

Kopīgās tehniskās specifikācijas

1. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka kopīgas tehniskās specifikācijas, lai sīkāk precizētu Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes formātus, to attiecīgo drošību un jaunākos digitālos elementus, arī to īpašo formātu un tajos ietvertos datus, tostarp atbilstīgus persondatu drošības pasākumus, kā arī sadarbspējas jautājumus, piemēram, kopīgas ES lietotnes, kas lasītu datus, kuri ietverti fizisko karšu digitālajos elementos, izmantojot elektroniskos līdzekļus krāpšanas novēršanai, kā arī lai noteiktu digitālās kartes datu glabāšanas vides tehniskās specifikācijas attiecībā uz karšu derīgumu un to numura pārbaudi, to autentiskuma kontroli, viltošanas un krāpšanas novēršanu, kartes(-šu) lasīšanu starp dalībvalstīm, tās (to) izmantošanu ES digitālās identitātes makā, kā arī personu ar invaliditāti piekļuves nodrošināšanu kartēs esošajiem datiem.

2. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 12. panta 2. punktā.

9. pants

Uzraudzība, atbilstība, informācijas pieejamība un informētības palielināšana

1. Dalībvalstis Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izsniegšanas, atjaunošanas vai atsaukšanas nosacījumus un noteikumus, praksi un procedūras dara publiski pieejamas piekļūstamos formātos, to vidū digitālā formātā, un pēc pieprasījuma arī personu ar invaliditāti norādītajos palīgformātos.

2. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai palielinātu sabiedrības informētību un informētu personas ar invaliditāti, tostarp piekļūstamā veidā, par Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes pastāvēšanu un nosacījumiem, ar kādiem tās var iegūt, izmantot vai atjaunot.

3. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izvairītos no Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes viltošanas vai krāpšanas riska, un aktīvi apkaro to krāpniecisku izmantošanu un viltošanu.

4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka Eiropas invaliditātes kartes vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes turētāji atgriež savas

kartes kompetentajai iestādei, tiklīdz vairs nepastāv apstākļi, saskaņā ar kuriem tās tika izdotas.

5. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka gadījumā, ja tās saskaras ar citas dalībvalsts izdotu karšu ļaunprātīgu vai nepareizu izmantošanu to teritorijā, tiek informētas kompetentās iestādes dalībvalstī, kura izdevusi Eiropas invaliditātes karti vai Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti. Izdevēja dalībvalsts nodrošina pienācīgus turpmākus pasākumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi.

6. Dalībvalstis pārbauda, vai tiek ievēroti pienākumi, kas personām ar invaliditāti izriet no Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes, un vai tiek ievērotas attiecīgās personu ar invaliditāti, kurām ir minētās kartes, un personas (-u), kas viņas pavada vai palīdz viņām, tiesības, tostarp viņu personīgā(-o) palīga(-u) tiesības.

7. Šā panta 1. un 2. punktā minēto informāciju dara pieejamu bez maksas skaidrā, visaptverošā, lietotājdraudzīgā un viegli piekļūstamā veidā, tostarp izmantojot privāto operatoru vai publisko iestāžu oficiālo tīmekļa vietni, ja tāda ir pieejama, vai citus piemērotus līdzekļus saskaņā ar attiecīgajām pakalpojumu piekļūstamības prasībām, kas izklāstītas Direktīvas (ES) 2019/882 I pielikumā.

10. pants

Kompetentās iestādes

Līdz dd/mm/gg [*sešu mēnešu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā*] dalībvalstis paziņo Komisijai kompetentās iestādes, kas izraudzītas izdot, atjaunot un atsaukt Eiropas invaliditātes karti un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti.

IV NODAĻA
DELEĢĒTĀS UN ĪSTENOŠANAS PILNVARAS

11. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Pilnvaras pieņemt 6. panta 7. punktā un 7. panta 7. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no [*šīs direktīvas spēkā stāšanās diena*].

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 6. panta 7. punktā un 7. panta 7. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģējumu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 6. panta 7. punktu un 7. panta 7. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

12. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

V NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

13. pants

Izpildes panākšana

1. Dalībvalstis nodrošina atbilstīgus un efektīvus līdzekļus, lai nodrošinātu šīs direktīvas prasību izpildi.

2. Šā panta 1. punktā minētie līdzekļi ietver:

   (a) noteikumus, saskaņā ar kuriem personas ar invaliditāti atbilstīgi valsts tiesību aktiem var vērsties tiesā vai kompetentajās administratīvajās iestādēs, ja ir pārkāptas viņu tiesības saskaņā ar šo direktīvu un valsts noteikumiem, ar kuriem īsteno šo direktīvu;

   (b) noteikumus, kas paredz, ka publiskas iestādes vai privātas asociācijas, organizācijas vai citas juridiskas personas, kurām ir leģitīma interese nodrošināt šīs direktīvas noteikumu ievērošanu, var saskaņā ar valsts tiesību aktiem un procedūrām personas ar invaliditāti vārdā vai tās atbalstam ar šīs personas piekrišanu vērsties tiesā vai kompetentajās administratīvajās struktūrās jebkurā tiesvedībā vai administratīvajā procesā, kas paredzēts šajā direktīvā noteikto pienākumu izpildei.

14. pants

Sodi

1. Dalībvalstis pieņem noteikumus par sankcijām, kas piemērojamas par valsts noteikumu, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, pārkāpumiem, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu sankciju īstenošanu.

2. Paredzētajām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām, un tās jāpapildina ar efektīviem korektīviem pasākumiem.

3. Dalībvalstis minētos noteikumus paziņo Komisijai ne vēlāk kā līdz dd/mm/gg *[transponēšanas diena]* un nekavējoties paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem tajos.

15. pants

Piekļuve informācijai

1. Dalībvalstis nodrošina, ka privātie operatori vai publiskās iestādes informāciju par jebkādiem īpašiem nosacījumiem vai preferenciālu režīmu saskaņā ar 5. pantu dara publiski pieejamu piekļūstamos formātos.

2. Dalībvalstis mudina privātos operatorus vai valsts iestādes brīvprātīgi nodrošināt īpašus nosacījumus vai preferenciālu režīmu personām ar invaliditāti.

3. Šā panta 1. punktā minēto informāciju dara pieejamu bez maksas skaidrā, visaptverošā, lietotājdraudzīgā un viegli piekļūstamā veidā, tostarp izmantojot privāto operatoru vai publisko iestāžu oficiālo tīmekļa vietni, ja tāda ir pieejama, vai citus piemērotus līdzekļus saskaņā ar attiecīgajām pakalpojumu piekļūstamības prasībām, kas izklāstītas Direktīvas (ES) 2019/882 I pielikumā.

16. pants

Ziņošana un pārskatīšana

1. Līdz dd/mm/gg [*trīs gadus pēc šīs direktīvas piemērošanas dienas*] un pēc tam reizi piecos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu.

2. Ziņojumā, cita starpā, ņemot vērā sociālo un ekonomisko attīstību, aplūko Eiropas invaliditātes kartes un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes izmantošanu, lai novērtētu nepieciešamību pārskatīt šo direktīvu.

3. Dalībvalstis pēc Komisijas pieprasījuma un savlaicīgi dara zināmu Komisijai visu informāciju, kas tai nepieciešama šāda ziņojuma sagatavošanai.

4. Komisijas ziņojumā ņem vērā personu ar invaliditāti, ekonomiski ieinteresēto personu un attiecīgo nevalstisko organizāciju, tostarp personas ar invaliditāti pārstāvošu organizāciju, viedokli.

17. pants

Padomes Ieteikuma 98/376/EK spēka zaudēšana

Padomes Ieteikums 98/376/EK zaudē spēku no dd/mm/gg *[šīs direktīvas piemērošanas diena]* un no minētās dienas vairs nav piemērojams.

18. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis ne vēlāk kā dd/mm/gg [*18 mēnešu laikā pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas*] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmu Komisijai minēto noteikumu tekstu.

2. Tās piemēro minētos noteikumus no dd/mm/gg [*diena, kad aprit 30 mēneši kopš šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas*].

3. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā šāda atsauce izdarāma.

19. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

20. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —	*Padomes vārdā —*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

Satura rādītājs

1. FRAMEWORK OF THE PROPOSAL/INITIATIVE 3
1.1. Title of the proposal/initiative 3
1.2. Policy area(s) concerned 3
1.3. The proposal/initiative relates to: 3
1.4. Objective(s) 3
1.4.1. General objective(s) 3
1.4.2. Specific objective(s) 3
1.4.3. Expected result(s) and impact 4
1.4.4. Indicators of performance 4
1.5. Grounds for the proposal/initiative 4
1.5.1. Requirement(s) to be met in the short or long term including a detailed timeline for roll-out of the implementation of the initiative 4
1.5.2. Added value of Union involvement (it may result from different factors, e.g. coordination gains, legal certainty, greater effectiveness or complementarities). For the purposes of this point 'added value of Union involvement' is the value resulting from Union intervention which is additional to the value that would have been otherwise created by Member States alone. 4
1.5.3. Lessons learned from similar experiences in the past 5
1.5.4. Compatibility with the Multiannual Financial Framework and possible synergies with other appropriate instruments 6
1.5.5. Assessment of the different available financing options, including scope for redeployment 6
1.6. Duration and financial impact of the proposal/initiative 7
1.7. Management mode(s) planned 7
2. MANAGEMENT MEASURES 8
2.1. Monitoring and reporting rules 8
2.2. Management and control system(s) 8
2.2.1. Justification of the management mode(s), the funding implementation mechanism(s), the payment modalities and the control strategy proposed 8
2.2.2. Information concerning the risks identified and the internal control system(s) set up to mitigate them 8
2.2.3. Estimation and justification of the cost-effectiveness of the controls (ratio of "control costs ÷ value of the related funds managed"), and assessment of the expected levels of risk of error (at payment & at closure) 8
2.3. Measures to prevent fraud and irregularities 8
3. ESTIMATED FINANCIAL IMPACT OF THE PROPOSAL/INITIATIVE 9

3.1. Heading(s) of the multiannual financial framework and expenditure budget line(s) affected 9
3.2. Estimated financial impact of the proposal on appropriations 10
3.2.1. Summary of estimated impact on operational appropriations 10
3.2.2. Estimated output funded with operational appropriations 13
3.2.3. Summary of estimated impact on administrative appropriations 14
3.2.4. Compatibility with the current multiannual financial framework 1
3.2.5. Third-party contributions 1
3.3. Estimated impact on revenue 2

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko izveido Eiropas invaliditātes karti un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

Personu ar invaliditāti tiesības

Personu ar invaliditāti piekļuve pakalpojumiem, pasažieru transporta pakalpojumiem, darbībām un objektiem

Personu ar invaliditāti tiesības brīvi pārvietoties

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☐ **jaunu darbību**

☐ **jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību**[59]

☐ **esošas darbības pagarināšanu**

☒ **vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību**

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

Priekšlikuma vispārīgais mērķis ir atvieglot Eiropas invaliditātes kartes un/vai invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes turētāju brīvu pārvietošanos, apmeklējot citu dalībvalsti vai ceļojot uz to, savstarpēji atzīstot viņu invaliditātes statusu, un piešķirt personām ar invaliditāti piekļuvi pakalpojumiem, darbībām un objektiem vai stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un stāvvietām ES ar tādiem pašiem noteikumiem un nosacījumiem kā personām ar invaliditāti minētajā dalībvalstī.

1.4.2. Konkrētie mērķi

1. konkrētais mērķis. Priekšlikuma mērķis ir nodrošināt Eiropas invaliditātes kartes turētājiem apmeklētajā dalībvalstī ar vienādiem noteikumiem un nosacījumiem piekļuvi jebkuriem īpašiem preferenciāliem nosacījumiem vai preferenciālam režīmam attiecībā uz pakalpojumiem, darbībām un objektiem, ko piedāvā personām ar invaliditāti.

2. konkrētais mērķis. Priekšlikuma mērķis ir nodrošināt Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes turētājiem apmeklētajā dalībvalstī ar vienādiem noteikumiem un nosacījumiem piekļuvi jebkuriem stāvvietu izmantošanas nosacījumiem vai stāvvietām, ko piedāvā vai kas paredzētas personām ar invaliditāti.

[59] Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Lielāks to personu ar invaliditāti skaits, kuras izmanto īpašos nosacījumus un/vai preferenciālo režīmu, ko personām ar invaliditāti piedāvā attiecībā uz pakalpojumiem, darbībām un objektiem, kad tās apmeklē citas dalībvalstis vai ceļo uz tām.

Lielāks to personu ar invaliditāti skaits, kuras izmanto jebkādus stāvvietu izmantošanas nosacījumus un stāvvietas, ko piedāvā vai kas paredzētas personām ar invaliditāti, kad tās apmeklē citas dalībvalstis vai ceļo uz tām.

Lielāks to personu ar invaliditāti skaits, kuras ceļo uz citām dalībvalstīm vai apmeklē tās.

1.4.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzi progresam un sasniegumiem.

To dalībvalstu skaits, kuras līdz šim ir transponējušas direktīvu.

Dalībvalstu izdoto Eiropas invaliditātes karšu skaits.

Dalībvalstu izdoto Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karšu skaits

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks

Galvenā prasība, kas jāizpilda īstermiņā, ir panākt likumdevēju vienošanos par tiesību akta priekšlikumu 2024. gadā. Priekšlikumā ir paredzēts [18 mēnešu termiņš], kurā dalībvalstīm jātransponē pieņemtais tiesību akts.

Priekšlikumā paredzēts arī pieņemt deleģētos un īstenošanas aktus.

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta piemērošanas nolūkos "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

ES rīcība ir vajadzīga un pamatota, lai veicinātu personu ar invaliditāti brīvu pārvietošanos un nodrošinātu piekļuvi īpašiem nosacījumiem un/vai preferenciālam režīmam attiecībā uz pakalpojumiem, darbībām un objektiem, kā arī stāvvietu izmantošanas nosacījumiem un stāvvietām visās dalībvalstīs vienlīdzīgi ar tās valsts iedzīvotājiem, kuru viņas apmeklē, un tādējādi uzlabotu vienotā tirgus darbību attiecībā uz pakalpojumiem, darbībām un objektiem ES līmenī.

Konstatētajām problēmām ir pārrobežu dimensija, ko dalībvalstis vienas pašas nevar atrisināt. Kopš ES stāvvietu izmantošanas kartes ieviešanas 1998. gadā dalībvalstis ir

iekļāvušas īpašus papildinājumus un atkāpes no ES stāvvietu izmantošanas kartes parauga, kā rezultātā dažādās dalībvalstīs ir izveidojušās dažādas kartes. Turklāt dalībvalstis ir saskārušās ar problēma, kas saistītas ar krāpšanu un karšu viltošanu. Padomes ieteikums arī nav atjaunināts, lai atspoguļotu nepārtraukto tehnoloģisko un digitalizācijas attīstību.

Lai gan ES invaliditātes kartes izmēģinājuma projekts darbojās astoņās iesaistītajās dalībvalstīs, tam trūka plašākas ES mēroga dimensijas, kas radīja būtisku nenoteiktību un nevienlīdzīgu attieksmi pret personām ar invaliditāti, kuras ceļo uz dažādām dalībvalstīm un apmeklē tās. Tā kā izmēģinājuma projekta karte un tās paraugs ir brīvprātīgs, laika gaitā varētu rasties tās pašas atšķirību problēmas, kas saistītas ar stāvvietu izmantošanas karti.

ES rīcības nepieciešamība ir tieši saistīta ar ceļošanas pārrobežu raksturu un ar to saistītajām problēmām, ar kurām saskaras personas ar invaliditāti, kas ceļo ES, tāpēc ir jānodrošina atbilstīga koordinēta pieeja dalībvalstīs, lai atvieglotu piekļuvi piedāvātajiem preferenciālajiem nosacījumiem attiecībā uz pakalpojumiem vienlīdzīgi ar attiecīgās valsts iedzīvotājiem. Tādējādi, ja ES neiejauktos, palielinātos pašreizējās atšķirības valstu invaliditātes kartēs un dalībvalstīs saglabātos atšķirīga attieksme pret personām ar invaliditāti un ar to saistītā nenoteiktība (tostarp juridiskā nenoteiktība), kas negatīvi ietekmētu viņu iespējas izmantot tiesības brīvi pārvietoties.

ES rīcība rada pievienoto vērtību, ieviešot savstarpēji atzītu instrumentu (Eiropas invaliditātes karti), kas atvieglo personu ar invaliditāti brīvu pārvietošanos ES un veicina vienlīdzīgu attieksmi pret personām ar invaliditāti, kad tās piekļūst pakalpojumiem, darbībām un objektiem, — tāpat kā attiecībā uz iedzīvotājiem ar invaliditāti visās citās dalībvalstīs. ES invaliditātes kartes izmēģinājuma projekta izvērtējuma pētījums parādīja, ka astoņās dalībvalstīs, kas piedalījās projektā, ES rīcība ir ļāvusi savstarpēji atzīt invaliditātes statusu, ko dalībvalstis nebūtu panākušas, rīkojoties atsevišķi. Ņemot to vērā, Eiropas Komisijas iejaukšanās palīdzēja īstenot Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā (2010–2020).

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Eiropas invaliditātes kartes pamatā ir divi instrumenti, kas jau ir ieviesti: ES invalīdu stāvvietas izmantošanas karte un ES invaliditātes kartes izmēģinājuma projekts. **ES invalīdu stāvvietas izmantošanas karte** tika izveidota ar Padomes Ieteikumu 98/376/EK un grozīta 2008. gadā. Tajā ir paredzēts standartizēts ES invalīdu stāvvietas izmantošanas kartes paraugs, lai nodrošinātu kartes savstarpēju atzīšanu visās dalībvalstīs, tādējādi atvieglojot personu ar invaliditāti brīvu pārvietošanos ar automašīnu. Neraugoties uz ES stāvvietu izmantošanas kartes pozitīvo nozīmi, lietotāji saskaras ar grūtībām tās izmantošanā. No 2018. līdz 2022. gadam *SOLVIT* platformā tika iesniegti aptuveni 260 jautājumi par ES invalīdu stāvvietas izmantošanas karti. Šajās sūdzībās galvenokārt tika norādītas neskaidrības par tiesībām, ko karte piešķir personām ar invaliditāti, kad viņas ceļo uz citām dalībvalstīm (aptuveni 30 % gadījumu), par valsts stāvvietu izmantošanas karšu, kas izdotas, pamatojoties uz ES paraugu, savstarpēju atzīšanu (aptuveni 25 % gadījumu), kā arī par pamatojumu soda naudai, kas piespriesta, pat ja uzrādīta ES invalīdu stāvvietas izmantošanas karte (aptuveni 12 % gadījumu).

ES invaliditātes kartes izmēģinājuma projekts, ko izmēģināja pēc 2013. gada ziņojuma par ES pilsonību, 2016.–2018. gadā tika īstenots astoņās dalībvalstīs (Beļģijā, Kiprā, Igaunijā, Somijā, Itālijā, Maltā, Rumānijā un Slovēnijā) un palika

spēkā pēc projekta beigām. Izmēģinājuma projekts nodrošina vienotu kartes formātu brīvprātīgai savstarpējai atzīšanai starp iesaistītajām dalībvalstīm attiecībā uz invaliditātes statusu, kas noteikts saskaņā ar valstu atbilstības kritērijiem un noteikumiem, lai piekļūtu priekšrocībām un pakalpojumiem kultūras, brīvā laika pavadīšanas, sporta un dažās valstīs arī transporta jomā. Gadījumā, ja netiks veiktas nekādas darbības, šo valstu invaliditātes karšu un apliecību atzīšana joprojām būs brīvprātīga un ierobežota attiecībā uz preferenciāliem nosacījumiem saistībā ar piekļuvi pakalpojumiem, darbībām un objektiem.

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Priekšlikums ir saderīgs ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru, Personu ar invaliditāti tiesību stratēģiju un ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām. Tas ir saderīgs ar daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam.

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tai skaitā pārdales iespējas, novērtējums

Lai īstenotu šo tiesību akta priekšlikumu, ir jāorganizē sanāksmes ar dalībvalstīm par tā transponēšanu, kā arī sanāksmes ar dalībvalstīm par deleģēto un īstenošanas aktu pieņemšanu. Sanāksmju organizēšanai nepieciešamos izdevumus, t. i., pārstāvju ceļa izdevumus, sedz no Eiropas Sociālā fonda Plus — *EaSI* sadaļas (tiešā pārvaldība).

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

☐ **Ierobežots ilgums**

– ☐ Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.

– ☐ Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām — no GGGG. līdz GGGG. gadam, uz maksājumu apropriācijām — no GGGG. līdz GGGG. gadam.

X **Beztermiņa**

– Īstenošana ar uzsākšanas periodu no 2023. līdz 2027. gadam,

– pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes[60]

X Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**,

– X ko veic tās struktūrvienības, tai skaitā personāls Savienības delegācijās;

– ☐ ko veic izpildaģentūras.

☐ **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm

☐ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

– ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;

– ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);

– ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;

– ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;

– ☐ publisko tiesību subjektiem;

– ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;

– ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas;

– ☐ struktūrām vai personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

– *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

Priekšlikuma ietekme uz budžetu ir ierobežota, un to var pilnībā finansēt no resursiem, kas jau ir pieejami daudzgadu finanšu shēmā 2021.–2027. gadam gan attiecībā uz darbiniekiem, gan kredītiem, jo ir apzinātas pārdales iespējas. Arī pēc 2027. gada ir paredzama ļoti ierobežota ietekme, kas tiks ņemta vērā, izstrādājot daudzgadu finanšu shēmu laikposmam pēc 2027. gada.

[60] Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BUDGpedia* tīmekļa vietnē: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Līdz dd/mm/gg [*trīs gadus pēc direktīvas piemērošanas dienas*] un pēc tam reizi piecos gados Komisija iesniegs Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Tiešā pārvaldība saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu ir vēlamais veids, jo darbības īstenos Eiropas Komisija, jo īpaši EMPL ĢD, kas nodrošinās koordināciju ar dalībvalstīm un dažādām ieinteresētajām personām.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Kontrole iekļaujas EMPL ĢD iekšējā kontroles sistēmā. Uz šīm jaunajām darbībām attieksies tāda pati pieeja risku identificēšanai un mazināšanai.

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Kontrole iekļaujas EMPL ĢD iekšējā kontroles sistēmā. Šīs jaunās darbības radīs nebūtiskas papildu kontroles izmaksas ģenerāldirektorāta līmenī.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Komisija nodrošina, ka, īstenojot finansētas darbības, tiek aizsargātas Savienības finansiālās intereses, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un jebkādām citām prettiesiskām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un atgūstot nepamatoti izmaksātās summas, kā arī, ja ir atklātas nelikumības, piemērojot iedarbīgus, samērīgus un preventīvus sodus. Saistībā ar šo lēmumu Komisija var veikt pārbaudes un verifikāciju uz vietas saskaņā ar Padomes 1996. gada 11. novembra Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96 par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām. Vajadzības gadījumā Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai veic izmeklēšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 25. maija Regulu (EK) Nr. 1073/1999 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*).

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs 2b	Dif./nedif. [61]	no EBTA valstīm[62]	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm[63]	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
	07 02 04 00 — ESF+ *EaSI* sadaļa	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ

[61] Dif. — diferencētās apropriācijas, nedif. — nediferencētās apropriācijas.
[62] EBTA — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.
[63] Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas

– X Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Numurs	2b

ĢD: EMPL			**2023.g.**	**2024.g.**	**2025.g.**	**2026.g.**	**2027.g.**				**KOPĀ**
• Darbības apropriācijas											
Budžeta pozīcija[64] 07 02 04 00	Saistības	(1a)			0,560	0,060					**0,620**
	Maksājumi	(2a)			0,060	0,310	0,250				**0,620**
Budžeta pozīcija	Saistības	(1b)									
	Maksājumi	(2b)									
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem[65]											
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas **EMPL ĢD**	Saistības	= 1a + 1b + 3			0,560	0,060					**0,620**
	Maksājumi	= 2a + 2b + 3			0,060	0,310	0,250				**0,620**

64 Saskaņā ar oficiālo budžeta nomenklatūru.

65 Tehniskā un/vai administratīvā palīdzība un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās *BA* pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

• KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)									
	Maksājumi	(5)									
• KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem		(6)									
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 2b. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	= 4 + 6			0,560	0,060					**0,620**
	Maksājumi	= 5 + 6			0,060	0,310	0,250				**0,620**

Ja priekšlikums/iniciatīva ietekmē vairāk nekā vienu darbības izdevumu kategoriju, atkārtot iepriekš minēto iedaļu:

• KOPĀ darbības apropriācijas (visas darbības izdevumu kategorijas)	Saistības	(4)									
	Maksājumi	(5)									
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem (visas darbības izdevumu kategorijas)		(6)									
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas **1.–6. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas** (atsauces summa)	Saistības	= 4 + 6			0,560	0,060					**0,620**
	Maksājumi	= 5 + 6			0,060	0,310	0,250				**0,620**

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	**7**	"Administratīvie izdevumi"

Šī iedaļa būtu jāaizpilda, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē tiesību akta finanšu pārskata pielikumā (Komisijas lēmuma par iekšējiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas Savienības vispārējā budžeta Komisijas iedaļas izpildi 5. pielikums), kurš starpdienestu konsultāciju vajadzībām tiek augšupielādēts sistēmā *DECIDE*.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2023.	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**			**KOPĀ**
ĢD: EMPL									
• Cilvēkresursi		0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**
• Citi administratīvie izdevumi									
KOPĀ EMPL **ĢD**	Apropriācijas	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas **7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas**	(saistību summa = maksājumu summa)	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2023.g.	**2024.g.**	**2025.g.**	**2026.g.**	**2027.g.**				**KOPĀ**
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas **1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas**	Saistības	0,342	0,342	0,902	0,402	0,342				**2,330**
	Maksājumi	0,342	0,342	0,402	0,652	0,592				**2,330**

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus			**2023.g.**		**2024.g.**		**2025.g.**		**2026.g.**		**2027.g.**								**KOPĀ**	
			IZNĀKUMI																	
⇩	Veids[66]	Vidējās izmaksas	Skaits	Izmaksas	Skaits	Izmaksas	Skaits	Izmaksas	Skaits	Izmaksas	Skaits	Izmaksas	Skaits	Izmaksas	Skaits	Izmaksas	Skaits	Izmaksas	Kopējais skaits	Kopējās izmaksas
KONKRĒTIE MĒRĶI Nr. 1 un Nr. 2[67]																				
— Iznākums	Sanāksmes ar dalībvalstīm						4	0,060	4	0,060									8	0,120
— Iznākums	Valsts transponēšanas pasākumu pārbaude								1	0,250	1	0,250							2	0,500
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 1																				
KOPSUMMAS							4	0,060	5	0,310	1	0,250							10	0,620

66 Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piem., finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros, utt.).

67 Plānotās darbības atbalstīs abu konkrēto mērķu sasniegšanu.

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas

– X Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.			**KOPĀ**
daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas								
Cilvēkresursi	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma — daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**
Ārpus daudzgadu finanšu shēmas[68] 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
Cilvēkresursi								
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma — ārpus daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	neattiecas	neattiecas	neattiecas	neattiecas	neattiecas			neattiecas
KOPĀ	0,342	0,342	0,342	0,342	0,342			**1,710**

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

68 Tehniskā un/vai administratīvā palīdzība un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās *BA* pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi

– X Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

		2023.	2024.	2025.	2026.	2027.		
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)								
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)		2	2	2	2	2		
20 01 02 03 (Delegācijas)								
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)								
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)								
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)								
•Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu *FTE*)[69]								
20 02 01 (*AC, END, INT*, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)								
20 02 03 (*AC, AL, END, INT* un *JPD* delegācijās)								
XX 01 xx **yy zz** [70]	— galvenajā mītnē							
	— delegācijās							
01 01 01 02 (*AC, END, INT* — netiešā pētniecība)								
01 01 01 12 (*AC, END, INT* – tiešā pētniecība)								
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)								
KOPĀ		**2**	**2**	**2**	**2**	**2**		

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	2 *AD* atbalstīs sarunas pieņemšanas procesā, organizēs sanāksmes ar dalībvalstīm un vajadzības gadījumā izstrādās īstenošanas un deleģētos tiesību aktus.
Ārštata darbinieki	

69 *AC* — līgumdarbinieki, *AL* — vietējie darbinieki, *END* — valstu norīkotie eksperti, *INT* — aģentūru darbinieki, *JPD* — jaunākie eksperti delegācijās.

70 Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām *BA* pozīcijām).

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikums/iniciatīva:

– X pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā

Nepieciešamās apropriācijas var plānot ESF+ tiešās pārvaldības sadaļā 2025.–2027. gadam.

– ☐ jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas un budžeta pozīcijas, atbilstošās summas un instrumentus, kurus ierosināts izmantot.

– ☐ jāpārskata DFS

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

– ☐ neparedz trešo personu līdzfinansējumu

– X paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2025.	2026.	2027.					Kopā
EEZ valstis	p.p.	p.p.	p.p.					p.p.
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas	p.p.	p.p.	p.p.					p.p.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

– X Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

  – ☐ pašu resursus

  – ☐ citus ieņēmumus

  – Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām ☐

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme[71]						
		Gads **N**	Gads **N + 1**	Gads **N +2**	Gads **N +3**	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
……. pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

[71] Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.